

ТОРА

4/2019

STIHL

www.stihl.bg

*Десовъд на годината -
инж. Дамян ДАМЯНОВ*

9 770861 757009

www.gorabg-magazine.info

STIHL

ПРОЛЕТНА ПРОМОЦИЯ

Посрещнете пролетта с богатия асортимент продукти на STIHL. При дилърите на АНДРЕАС ШТИЛ ЕООД в цялата страна ще намерите подходящите уреди, с помощта на които с лекота ще поддържате двора, градината и зелените площи в

отлична форма. Възползвайте се от промоционалните ни пакети за:

- избрани модели бензинови коси и храсторези STIHL с включени в тях 1 л моторно масло HP на STIHL и консумативи според модела;
- леките моторни коси STIHL FS 38 и FS 55 с включено в тях 20 мл моторно масло HP на STIHL, които предлагаме и на много атрактивна цена и
- тримерите STIHL с 1 бр. корда.

Не пропускайте и промоционалните цени на електрическите и бензиновите косачки STIHL.

WWW.STIHL.BG/PROLET2019.ASPX

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ:

Председател:
д-р инж. ЦЕНКО ЦЕНОВ -
директор на дирекция „Гори и
лесовъдски дейности“ в ИАГ

Секретар:
РАДКА ЛЯХОВА - главен експерт
в дирекция „Информационно
обслужване“ в ИАГ

Членове:
инж. ВАЛЕНТИН ЧАМБОВ -
директор на дирекция „Промени
в горските територии“ в ИАГ

д-р инж. ДЕНИЦА ПАНДЕВА -
гл. експерт в дирекция „Наука и
международни дейности“ в ИАГ

ВАЛЕРИЙ ПАВЛОВ -
директор на дирекция „Финансово-
стопански дейности“ в ИАГ

инж. ЮЛИАН РУСЕВ -
директор на дирекция „Ловно
стопанство“ в ИАГ

инж. НИКОЛАЙ ПИРОНКОВ -
директор на дирекция „Контрол по
опазването на горските територии“ в ИАГ

д-р ФАТМЕ ДЕМИРОВА -
и.д. директор на дирекция
„Административно-правно обслужване
и човешки ресурси“ в ИАГ

инж. ГЕОРГИ ТИНЧЕВ -
главен експерт в дирекция
„Инвентаризация и планиране“ в ИАГ

д-р инж. ГЕОРГИ ГОГУШЕВ -
заместник-директор на Регионална
дирекция по горите - Благоевград

проф. д-р ИВАН ПАЛИГОРОВ -
декан на факултет „Стопанско
управление“ в Лесотехническия
университет

доц. д-р ГЕОРГИ КОСТОВ -
ръководител на катедра „Лесовъдство“
в Лесотехническия университет

доц. д-р МИГЛЕНА ЖИЯНСКИ -
директор на Института за гората при
Българска академия на науките

АНТОНИНА КОСТОВА -
държавен експерт в дирекция
„Търговски дружества и държавни
предприятия“ в МЗХГ

Главен редактор:
инж. БОРИС ГОСПОДИНОВ
boris@iag.bg
bkgospod@yahoo.com

Редактор:
СВЕТЛАНА БЪНЗАРОВА
banzarova@abv.bg

Литературен сътрудник:
ЖЕНЯ СТОИЛОВА
zhenia.stoilova@gmail.com

Технически редактор:
инж. ВАНЯ КИСЬОВА-ИЛИЕВА
vaniakisiyova@abv.bg

Дизайн и предпечат:
ТЕМЕНУЖКА МАРКОВА
nushkamarkova@abv.bg

Фоторепортер:
ЙОРДАН ДАМИАНОВ
jordan.damianov@abv.bg

Адрес на редакцията:

София 1303, ул. „Антим I“ №17,
тел.: 02 988 86 42;
тел./факс: 02 988 04 15.
<http://www.gorabg-magazine.info>
E-mail: gora@iag.bg

BIC TTBBBG22
IBAN BG39 TTBB 9400 3121 0404 50
СЖ „Експресбанк“ АД, клон София.

Печатни коли 4. Формат 1/8 от 60/90.

Броят е погнупан за печат на
24.04.2019 г. Индекс 20346.

Годишен абонамент - 30.00 лева.
Отгелен брой - 3.00 лева.
Отпечатано - „Фатум“ ООД

Подробна информация за дейността
на Изпълнителната агенция
по горите може да намерите
на Интернет адрес www.iag.bg

В броя

2 Седмица на гората 2019: Лесовъдската колегия с почит
към 140-годишната си история и с поглед в бъдещето

5 120 години лесовъдите в България -
със свои печатни издания

9 Поздравително слово на заместник-министъра
на земеделието, храните и горите Атанас Добрев
по случай откриването на Седмицата на гората 2019

11 Регионални чествания

16 Изложения: 25 години „Природа, лов, риболов“
следва световните тенденции

18 Нови технологии: Не си позволявайте
да се „загубите“ в гората

20 НППГСД „Сава Младенов“ на 110 години:
Образователна институция с утвърден статут и нови успехи

21 Международен ден на горите:
Да се научим да обичаме горите

22 Технологии в дърводобива: Две нови въжени линии
започнаха работа на територията на СЦДП - Габрово

24 Недървесни горски ресурси: Подземните гъби в България

25 Календар на международните събития в сферата на горите,
лова и туризма на открито за май-юни 2019 г.

III Обичам България: Самуиловата крепост -
хилядолетният свидетел

На корицата
Снимка Йордан ДАМИАНОВ

CONTENTS

- 2 Forest Week 2019: The forestry community with tribute to its 140-year history and with a look into the future
- 5 120 years the foresters in Bulgaria - with their own published editions
- 9 Congratulatory speech of the deputy minister of agriculture, food and forestry Atanas Dobrev on the occasion of the opening of the Forest week 2019
- 11 Regional celebrations
- 16 Exhibitions: 25 years „Nature, hunting, fishing“ follows the world trends
- 18 New technologies: Do not let yourself be „lost“ in the woods
- 20 The Forestry high school „Sava Mladenov“ at 110 years: Educational institution with established status and new successes
- 21 International Day of Forests: Let's learn to love forests
- 22 Technologies in the logging: Two new ropeways started working on the territory of the North Central State Enterprise - Gabrovo
- 24 Non-wood forest resources: Underground mushrooms in Bulgaria
- 25 Calendar of international events in the field of forests, hunting and the outdoor tourism for the period May-June 2019
- III I love Bulgaria: The Samuil fortress - the millennial witness

Седмица на гората 2019 „140 години история Лесовъдската колегия с почит към 140-

В голямата горска България всяко кътче и всяка лесовъдска общност са достойни да бъдат домакини на официалното откриване на Седмицата на гората. Тази година лесовъдската колегия се събра в първия ден на април да отбележи началото на честванията, посветени на гората и нейните труженици, между две величествени планини - Рила и Пирин, в Благоевград, и бе посрещната в Драматичния театър „Никола Вапцаров“. Домакин и организатор на събитието бе Югозападното държавно предприятие. Още във фойето на театъра гостите имаха възможност да разгледат изложбата от 18 пана, посветени на трите годишнини, които лесовъдската колегия отбелязва тази година - „140 години горска служба в България“, „120 години горски печат“ и „110 години от създаването на Съюза на лесовъдите в България“, и интересен щанд, подготвен от Професионалната лесотехническа гимназия „Никола Йонков Вапцаров“ - Банско, посветен на 70-годишнина на средното училище. Историята и постиженията на една от най-старите централни служби в България бе акцент в тържественото откриване на тазгодишната Седмица на гората (1-7 април), преминала под мотото „История и традиции в грижата за бъдещето на гората“.

Присъстващите в залата станаха на крака да изслушат вълнуващата мелодия на „Хубава си, моя горо“, изпълнена от фолклорната група „Веселина“ към Центъра за личностно и творческо развитие на децата на Благоевград.

Близко 9-хилядната горска колегия на България има свои пратеници за откриването на Седмицата на гората в Благоевград, сред които представители на МЗХГ, ИАГ, директори на държавните предприятия и техните териториални подразделения и на регионалните дирекции по горите и подразделенията на Агенцията, Лесотехническият университет и Института за гората, синдикати, браншови и неправителствени организации, ветерани и журналисти.

Сред уважилите горския празник бяха народният представител Александър Мацурев, заместник-министърът на околната среда и водите Красимир Живков, изпълнителният директор на Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ инж. Румяна Михайлова, областният управител на Благоевградска област Бисер Михайлов, председателят на Съюза на лесовъдите в България проф. Иван Палигоров, председателят на Федерацията на синдикалните организации от горското стопанство и дървопреработващата промишленост към КНСБ инж. Петър Абрашев. Празничното тържество бе споделено и от гостите от Северна Македония - генералният директор на Държавно предприятие „Македонски шуми“ Зоран Ѓоргиев и неговият заместник Борче Бойчовски.

С тържествено слово към присъстващите се обърна заместник-министърът на земеделието, храните и горите Атанас Добрев (слова-

Наградените с отличията „Лесовъд на годината“ и „Служител

то публикуваме на стр. 9). Колегията бе приветствана от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите инж. Мирослав Джупаров, който каза:

- За мен е чест да ви поздравя по случай Седмицата на гората - празникът на лесовъдската колегия и на всички, които обичат и се грижат за гората.

Регламентиран със Закона за горите от 1925 г., той започва с ентузиазма на учители, ученици, интелигенция, военнослужещи, които залесяват оголените планински склонове на страната ни наред с лесовъдите. Хиляди граждани се включват в благородното дело и по време на Седмицата на гората активно допринасят за увеличаване на зеленото богатство на страната, защото силите на лесовъдите не стигат.

Днес отново се изправяме пред българската общественост и пред колегията, за да направим обективна равностметка. Стигат ли ни силите и дали изпълнихме отговорността си - да пазим горите, да ги умножаваме и да не позволяваме на никой да посяга към това национално богатство. Отговорността българската гора да е пълна с живот, дивеч и птици.

Зад гърба си имаме забележителна история - изминаха 140 г. от създаването на централната горска служба, 120 г. от начало-

Инж. Дамян Дамянов получи приза „Лесовъд на годината“ за 2018 г. от зам.-министъра на земеделието, храните и горите Атанас Добрев и юбилейния плакет „140 г. централна горска служба“ от изпълнителния директор на ИАГ инж. Мирослав Джупаров

Председателят на СЛБ проф. Иван Палигоров връчи „Почетен знак“ на Съюза на инж. Дамян Дамянов

Инж. Тони Кръстев е награден с приза „За цялостен лесовъдски принос“, който му е връчен от инж. Мирослав Джупаров

и традиции в грижата за бъдещето на гората“

годишната си история и с поглед в бъдещето

по контрола и опазването на горските територии“ за 2018 г. с официалните лица

то на горския печат и 110 г. от сдружаването на българските лесовъди. Сред гостите в залата са лесовъди ветерани, ръководители на горското ведомство през различните периоди от неговата дейност, които са създали тази история. Благодарение на хора като тях във времето, когато много от традициите се изгубиха, лесовъдската колегия успя да съхрани изконното си право да създава, отглежда и стопанисва високопродуктивни и жизнени гори.

Лично за мен, предполагам за повечето от колегите, да сме продължители на сътвореното от нашите предшественици е голяма отговорност и в същото време силна мотивация. Днес от нас се очаква много. Повишен е интересът на обществото към процесите в горите и към тяхното управление в световен аспект заради климатичните промени и екологичната им роля. Въпреки трудностите, въпреки превратностите на историята днес площта на горските територии се увеличава и достига 4 257 200 хектара. България е сред държавите с най-много и качествени гори в Европа. Горската територия на страната непрекъснато се изследва, инвентаризира и описва. Общото здравословно състояние на горите в страната е добро.

Като говорим за нашата вярност към честването на гората,

на първо място отчитаме пред българската общественост количеството на новосъздадените гори. През 2018 г. приоритетно продължи залесяването на площите, засегнати от пожари и съхнене. Бяха залесени общо 16 000 дка, а за защита на горските територии от ерозия и пороци са извършени общо 4873 дка противоерозионни залесявания. Проведени са отгледни сечи върху 47 824 ха, санитарни сечи - 35 287 ха и подпомагане на семенното естествено възобновяване с 5640

хектара.

Взетите бързи административни мерки за разрешаването на проблема, който възникна преди 2 години вследствие на нападението на иглолистни култури от корояд, вече дават резултат - с 65 % са намалели площите, засегнати от вредителя, през 2018 г. в сравнение с предходната година, като обследваните засегнати площи представляват 60 630 дка спрямо 174 049 дка през 2017 година.

Увеличава се броят на проверките в горите, като за цялата 2018 г. в системата са извършени над 474 000, а от началото на 2019 г. горските служители от екипите на ИАГ, регионалните дирекции по горите, държавните предприятия и горските и ловните стопанства са направени 110 000 проверки. Наблюдава се положителна тенденция в събираемостта по влезите в сила наказателни постановления.

Добрата статистика от миналата година при горските пожари, за съжаление, едва ли ще бъде повторена и през тази година, защото към момента вече има увеличаване на броя на пожарите, както и площта, засегната от тях, в сравнение със средния брой от предходните години. Сигурен съм, че и в момента наши колеги реагират на сигнали за възникнали пожари.

Нашите празници винаги са белязани от трудните делници. Да си лесовъд днес е не само гордост, но и много повече смелост и още повече отговорност! Да бъдеш лесовъд е не само професия, а житейски избор. Убеден съм, че нашето общество оценява по достойнство мисията на служителите в системата на горите, отдали знания и живот, за да го има това райско кътче, наречено България.

Убеден съм, че българската общественост и българските лесовъди заслужават своята вълнуваща Седмица на гората. Честит празник!

Присъстващите на тържеството бяха поздравени от Бисер Михайлов - областен управител на област Благоевград, който награди директора на ЮЗДП - Благоевград, инж. Дамян Дамянов с „Почетен плакет“ на администрацията и от Красимир Живков - зам.-министър на околната среда и водите.

Поздравителни адреси бяха получени от президента на България Румен Радев, Н.Пр. д-р инж. Меглена Плугчиева - посланик в Република Черна гора, д-р Атанас Камбитов - кмет на Благоевград. Официалните гости на събитието - зам.-министър Атанас Добрев, инж. Мирослав Джупаров, Красимир Живков, Бисер Михайлов и инж. Румяна Михайлова, връчиха традиционните награди „Лесовъд на годината“ и „Служител по контрола и опазването на горските територии“ за 2018 година. С най-високото лесовъдско звание „Лесовъд

Инж. Мирослав Джупаров връчи юбилейния плакет „140 г. централна горска служба“ на главния редактор на сп. „Гора“ инж. Борис Господинов

Седмица на гората 2019 „140 години история

Носители на отличието „Служител по контрола и опазването на горските територии“

на годината“ е отличен инж. Дамян Дамянов - директор на Югозападното държавно предприятие - Благоевград. Негови подгласници станаха инж. Румен Начев - заместник-директор на Лесозащитната станция - Пловдив, инж. Цветелина Пенчева - директор на ДГС - Ловеч (СЗДП - Враца), и инж. Станко Делианчев - директор на ДГС - Смолян (ЮЗДП - Смолян). С приза „За цялостен лесовъдски принос“ бе награден инж. Тони Кръстев - началник на отдел „Възобновяване, стопанисване, ползване и защита на горите“ в ИАГ. Наградените получиха „Почетен знак“ и сертификати, удостоверяващи отличието, от председателя на Съюза на лесовъдите в България проф. Иван Палигоров.

Носители на отличието „Служител по контрола и опазването на горските територии“ станаха главни специалисти горски инспектори Пенчо Йорданов - РДГ - Велико Търново, Милко Субашки - РДГ - Ловеч, и Огнян Петков - РДГ - Бургас. Природозащитничката Любомила Кривошиева бе отличена за принос към опазване на дивата природа.

Изпълнителният директор на ИАГ инж. Мирослав Джупаров награ-

ди с юбилеен плакет, изработен специално за тазгодишната Седмица на гората - „140 години централна горска служба“, редакцията на сп. „Гора“ и нейния главен редактор инж. Борис Господинов. Списанието бе отличено и с „Почетен знак“ на Съюза на лесовъдите в България „За цялостен принос за популяризиране и повишаване на имиджа на лесовъдската професия“, който бе поднесен от председателя на СЛБ проф. Иван Палигоров. „Почетен знак“ на СЛБ и сертификат получи инж. Михаил Михайлов от Благоевград за приноса му към горския периодичен печат.

Богата културна програма изпълниха за гостите хорът на ансамбъл „Пирин“ и студентският фолклорен ансамбъл на Югозападния университет „Неофит Рилски“ - Благоевград

Участниците в тържественото събрание посетиха реновирания със средства на Югозападното държавно предприятие криволинеен бараж на р. Хърсовска, който в първоначалния си вид е изграден през 1954 г., след катастрофалното прииждане на реката, и залесиха 60 фиданки топола в крайречното месторастение на територията на ДГС - Благоевград.

Поклон пред гелото на предците

В навечерието на Седмицата на гората денят **28 март** бе посветен на почитта пред паметта на лесовъдите, отдали живота си за българската гора. Традицията датира от 2003 г., когато по инициатива на Съюза на лесовъдите в България в парковото пространство на Лесотехническия университет е открит Мемориал на лесовъдите. Оттогава потомците не забравят да склонят глава пред светлия пример на предците и да положат цветя в подножието на Мемориала в знак на признателност към делото на своите предшественици.

В церемонията през тази година взеха участие изпълнителният директор на ИАГ инж. Мирослав Джупаров, Академичното ръководство на ЛТУ, начело с ректора чл.-кор. Иван Илиев, ръководители и служители на ИАГ и нейните структури, на държавните предприятия, научната общност от Института за гората, лесовъди ветерани, синдикалисти и студенти.

В Деня на преклонение присъстващите изслушаха словото на председателя на СЛБ проф. Иван Палигоров, в което той назова имената на всички загинали за каузата на гората лесовъди през XIX и XX в. и каза: „Да припомним, че българският лесовъд със своя висок професионализъм, всеотдайност и гражданска доблест е заслужил уважението и признанието на обществото още в края на XIX век. Лесо-

въдската колегия днес не забравя стореното в миналото и се старее да продължава традициите за умножаване и опазване на нашите гори, за отстояване на достиженията на горското стопанство, изградено в съзвучие с новите реалности“. Проф. Палигоров отбеляза, че и в началото на новия век горската служба не е спокойна и безметежна и немалко лесовъди са изправени пред предизвикателството да останат честни и принципи в своята служба на гората.

и традиции в грижата за бъдещето на гората"

120 години лесовъдите в България - със свои печатни издания

Вторият ден от Седмицата бе посветен на горската периодика и книжнина в България. По случай 120-ата годишнина от излизането на първите броеве на печатните издания на колегията - сп. „Лесовъдец“, чийто наследник и продължител е сп. „Гора“, и сп. „Лесовъдска сбирка“, на **2 април** в аулата на Лесотехническия университет се състоя тържеството, което развълнува лесовъдската общност.

В неофициална и творческа обстановка гостите на събитието се запознаха с историята и настоящето на носителите на словото в дългата история на горското дело у нас. Тържеството бе споделено от представителите на ИАГ - зам. изпълнителния директор инж. Росен Попсавов и главния секретар д-р Илиан Точев и експерти в Агенцията,

преподавателската и студентската общност на Лесотехническия университет, начело с ректора чл.-кор. Иван Илиев, зам.-ректорите проф. д-р Милко Милев и доц. д-р Нено Тричков, помощник-ректора инж. Илия Бенчев, председателя на УС на Съюза на българските журналисти Снежана Тодорова. Председателят на Съюза на лесовъдите в България проф. д-р Иван Палигоров, председателят на Федерацията на синдикалните организации от горското стопанство и дървопреработващата промишленост към КНСБ инж. Петър Абрашев и председателят на Браншовото сдружение на практикуващи лесовъди и горски предприемачи „Булпрофор“ инж. Антоний Стефанов активно се включиха в тържественото честване.

Уважение към празника оказаха директорите на държавните предприятия и техните структури и регионалните дирекции по гор-

рите, както и лесовъди ветерани, дългогодишни и настоящи журналисти, приятели от цялата страна.

Целият редакционен колектив на сп. „Гора“ се постара да направи празника вдъхновяващ и интересен. Есета по темите за историята и развитието на горския печат у нас до наши дни и какво е да си журналист в сп. „Гора“ изнесоха главният редактор на сп. „Гора“ инж. Борис Господинов и редакторът Светлана Бънзарова.

Водещият на тържеството гл.ас. д-р Евгени Цавков от ЛТУ и автор на значителна част исторически материали в списанието, презентира дейността на Музейната сбирка на Университета в контекста на темата за горската периодика и книжнина.

Вълнуващи и с висока оценка към труда на лесовъдите и журналистите от горския печат бяха словата, произнесени от журналиста от програмата „Христо Ботев“ на Бъл-

Д-р Илиан Точев връчва „Златна значка“ на ИАГ на инж. Борис Господинов

Колективът на списание „Гора“ с гл. ас. Евгени Цавков

гарското национално радио Елена Кортел и преподавателя в ЛТУ доц. Момчил Панайотов, а инж. Валентин Карамфилов призова да се върнем към корените на честването на Седмицата на гората, като населението да се включи в залесяването. Паметният знак на Изпълнителната агенция по горите „140 години централна горска служба“ бе връчен на Снежана Тодорова - председател на УС на СБЖ, и на чл.-кор. Иван Илиев - ректор на ЛТУ. За изключителни заслуги на редакционния екип на списание „Гора“ в развитието на горския печат със „Златна значка“ на ИАГ бе награден главният редактор инж. Борис Господинов. Той бе отличен и с най-високото журналистическо отличие на Съюза на бъл-

гарските журналисти „Златно перо“. Редакцията на сп. „Гора“ връчи свои грамоти на дейци и дългогодишни автори за приноса към горската периодика и по случай 120-годишния юбилей на горския печат. Бяха прочетени и получени поздравителни адреси - от името на ръководството на ИАГ, ЛТУ, СЛБ, ФСОГСДП, ЮЗДП - Благоевград, НЛРС-СЛРБ, НППГС „Христо Ботев“ - Велинград, ДПП „Витоша“, „Андреас Штил“ ЕООД и от Н.пр. д-р Меглена Плугчиева - посланик на България в Република Черна гора. В тях бе подчертан приносът на редакционния колектив към поддържането на исторически, актуални и злободневни теми от живота на горския сектор и неговите труженици и из-

даването на книги, посветени на дейностите му.

Със съдействието на колегията от страната и приятели от столицата празникът бе украсен с невероятното изпълнение на шестгодишната певица Ивон Хаджийска и гайдара Стоян Гушков от Народното читалище „Христо Ботев 1871“ в Смолян (сн. 1), учениците от 144-то СУ „Народни будители“ в София - Кристиан Крумов, Евгения Димитрова и Калия Каменова (сн. 2), от възпитаниците на НППГС „Христо Ботев“ във Велинград - Фатима Кейбашиева и Георги Марков (сн. 3), и талантливата поетеса Весела Славева - студентка на ЛТУ в специалността „Ландшафтна архитектура“.

Изложба на професионалните гимназии

Експонати от изложбата

На 4 април във фойето на Министерството на земеделието, храните и горите се състоя изложба на изделия, изработени от ученици от професионалните горски и селскостопански училища. Възпитаниците на НППГСД „Сава Младенов“ - Тетевен, и ПГД „Иван Вазов“ - Велинград, представиха пред посетителите авторски дърворезби. С поглед към историята на горскостопанската дейност беше изложена част от постоянната експозиция на ПЛТГ „Никола Вапцаров“ - Банско. Специалностите „Горско и ловно стопанство“ и „Горско стопанство и дърводобив“ на НППГС „Христо Ботев“ - Велинград, бяха представени с ловни трофеи, препарати на животни, пособия и инструменти. Ученици от ПГСС „Бузема“ - София, показаха цветя и билки.

Главният секретар на ИАГ д-р Илиан Точев връчи на директорите на петте гимназии и на учениците благодарствени грамоти за активно участие в изложбата.

и традиции в грижата за бъдещето на гората"

„Ден на отворените врати“ В цялата страна

Празничната Седмица бе повод на **3 април** в цялата страна да се проведе добилата популярност инициатива „Ден на отворените врати“.

На **4 април**

възпитаници на пет професионални гимназии, участвали в националната изложба по случай Седмицата на гората, се включиха в кампанията „Ден на отворените врати“ в МЗХГ в София. Учениците се срещнаха с изпълнителния директор на ИАГ инж. Мирослав Джупаров и споделиха своите амбиции и мечти за професионална кариера. Сред тях бяха възпитаниците на НППГСД „Сава Младенов“ - Тетевен - Виктория Радославова, Янислава Антонова и Христо Стоянов, с директора инж. Златина Каталиева (сн. 1).

В РДГ - Берковица, като част от кампанията се проведе среща на ученици от Лесотехническата професионална гимназия и Профилираната гимназия „Д-р Иван Панов“ с лесовъди. Бяха представени защитените територии в България и дейността на ДПП „Врачански Балкан“, свързана с опазването на биоразнообразието, туристическата инфраструктура и работата с младежи и доброволци. Учениците се включиха с ентузиазъм в игрите и задачите, подготвени от експертите на парка.

Денят на отворените врати в РДГ - Сливен, се превърна в място за срещи, дискусии и дебати. На гости бяха деца от ДГ „Теменуга“, които научиха много за природата и горските обитатели. Малчуганите се включиха в изработката на пано „Дърво“, символизиращо красотата на четирите годишни времена. Служителите бяха поздравени със стихове и песни за гората. За ученици от 10 до 18 г. служителите на Регионалната дирекция бяха подготвили трофейна и хербарийна експозиция. Експерти ги запознаха с ролята на лесовъдите в опазването на гората, показаха им как се измерва ви-

сочина и диаметър на стъбло с клупа и висотомер, маркират дървета за сеч и преди транспортиране с контролна горска марка. В ранния следобед служителите на РДГ - Сливен, се срещнаха с представители от Дома за възрастни хора - Сливен, и им разказаха за дейността на Дирекцията.

Същия ден служители на РДГ - Шумен, посрещнаха деца от ДГ „Пчелица“ в м. „Кьош-ковете“, където им разказаха за местните растения и животни. В залата на ДПП „Шуменско плато“ децата гледаха образователен филм за производството и отглеждането на фиданки в разсадник „Салманово“, засадиха дръвчета заедно с експертите и се включиха в подготвените забавни и образователни игри. За подарък малчуганите получиха медальони от естествени материали.

Децата представиха пиеса „Пожар в гората“, за която получиха много аплодисменти (сн. 2).

ДГС - Враца, отвори врати за деца на възраст от 10 до 13 г. от с. Паволче и гр. Криводол, които разгледаха горски карти, научиха наименованията на много дървесни видове, участваха в образователни игри и получиха фиданки за засаждане (сн. 3).

Служители залесяваха край Костенец В Седмицата на гората

На **4 април** повече от 100 служители на Изпълнителната агенция по горите, РДГ - София, и ДГС - Костенец, се включиха в традиционно залесяване, което тази година се проведе в землището на с. Очуша, община Костенец. Над 1200 фиданки от черен бор бяха залесени на оголения терен по южния склон на Ихтиманска Средна го-

ра. Мероприятието бе извършено върху площи на територията на ДГС - Костенец, нападнати от върхов корояд през 2017 г. и освободени след провеждане на санитарни сечи. С добро настроение, усмивки и най-вече с професионализъм служителите създадоха началото на нова иглолистна гора.

Седмица на гората 2019 „140 години история

С нова технология за производство на контейнерни фиданки ЮЗДП възстановява увредени гори от „Натура 2000“

3 април. В рамките на Седмицата на гората ръководството на ЮЗДП - Благоевград, представи пред експерти и журналисти първата в България автоматизирана поточна линия за производство на контейнерни фиданки за горското стопанство с голям капацитет и съпътстваща инфраструктура. Модерното съоръжение е доставено с финансовата подкрепа на програма LIFE 2016 на ЕК по голям инвестиционен проект за възстановяване и подобряване на природозащитния статус на горите от екологичната мрежа „Натура 2000“ в България (сн. 1). Целта на проекта е да се подобри състоянието на хабитатите и местообитанията в шест зони на територията на Предприятието.

В събитието участваха изпълнителният директор на ИАГ инж. Мирослав Джупаров и директорът на ЮЗДП инж. Дамян Дамянов (сн. 2).

В държавен горски разсадник в с. Локорско, на територията на ДГС - София, при състващите разгледаха новата технология

за контейнерно производство на иглолистни и широколистни фиданки, оранжерията и откритата площ за отглеждането им. Освен поточната линия в Локорско е изградена и модерна хладилна база за съхранение на семена от дъб, бук, бор и други широколистни и иглолистни видове. Благодарение на тази база експертите ще могат да съхраняват 15-20 години семената от различни местообитания в Югозападна България, така че при възникнали проблеми като пожари и други екстремни ситуации да се реагира навреме с посадъчния

материал от съответното местообитание, посочи инж. Теодор Тодоров, мениджър на проекта.

Автоматизираната система ще позволи да се залесяват по 1.4 млн. фиданки, като контейнерното им отглеждане осигурява пълноценно прихващане.

Друга част от инвестицията в Локорско е голямата модерна оранжерия, в която автоматично се следи целият процес на отглеждането на фиданките. Разсадникът разполага и с открит част, която при нужда може да бъде покрита с мрежа.

Десетки посетители на информационната шатра на ИАГ в Южния парк

Десетки граждани и родители с деца посетиха на **5 април** информационната шатра на ИАГ в Южния парк в София. Експерти от Агенцията и ДПП „Витоша“ отговаряха на въпроси за дейностите, които се извършват в горите.

Служители на Горската семеконтролна станция - София, и студенти от Лесотехническия университет показваха на желаещите материалите и сбирките от семена от различни дървесни видове. Интересно представени бяха и инструментите, с които се работи в горите. В една от шатрите, превърнала се в работилница, деца майсторяха тематични пана от естествени материали.

Участници в инициативата „Лесовъд за един ден“ станаха 40 деца от Англо-американското училище в София, като се включиха в интерактивните игри, посветени на дейностите в горите, и научиха любопитни факти за горските обитатели.

ПОЗДРАВИТЕЛНО СЛОВО

на заместник-министъра на земеделието, храните и горите

АТАНАС ДОБРЕВ

по случай откриване на Седмицата на гората 2019

За мен е чест и удоволствие да Ви приветствам с добре дошли на официалното откриване на Седмицата на гората, която през тази година се организира за 94-ти път.

Тук сме всички заедно, за да отбележим пролетното пробуждане на гората за нов живот - ние, организаторите от Министерството на земеделието, храните и горите и Изпълнителната агенция по горите, заедно с всички вас - лесовъди, горски служители, жители на една от най-красивите планини и всички, които обичаме гората. Събрали сме се, за да отбележим заедно старта на тази Седмица, посветена на грижата за едно от най-големите ни природни богатства - горите на България. Това е времето, в което всички, чиято ежедневна дейност е свързана с грижата и стопанисването на горите, се изправяме заедно пред българската общественост, за да получим достойно признание за неуморните ежедневни усилия да я опазим и съхраним за бъдните поколения, за да можем да се радваме заедно на нейните блага.

Станала традиционна, Седмицата на гората е празник преди всичко на лесовъдите, които професионално подпомагат развитието, поддържането и възстановяването на горите, както и на служителите по опазване и контрол в горите, ангажирани със съхранението на горските територии и горския запас и опазването им от посегателства. Отдавна обаче Седмицата се е превърнала и в обичан празник на всички, които милеят за горите на България, защото за нашето общество те са неотменна част от националното ни богатство и идентичност. Неслучайно и една от най-обичаните български песни от десетилетия е химн на лесовъдската колегия и в нея с обич и преклонение е изпято: „Хубава си, моя горо, миришеш на младост.“

Затова и Седмицата на гората е израз на уважение и към общите усилия за запазване на важните за всеки от нас функции на гората - не само икономически, но и социални и екологични, които все по-осезаемо придобиват изключителна значимост за цялото ни общество във време на сериозни промени в глобален мащаб и заявен стремеж към опазване на природната среда. Усилия, които допринасят за изграждането и поддържането на модерен европейски и световен облик на страната ни с ясно очертаните приоритети към запазването на нейната богата и разнообразна природа.

Най-важният смисъл на това да се събираме всяка пролет в името на гората е и за да въведем младото поколение в грижата за гората, като им покажем, ръка за ръка - всички заедно, как от една малка нежна фиданка с много търпение и обич може да отгледаме голямо и величествено дърво. Това е един от важните стимули за всеки от нас активно да се включи в залесяванията и в останалите мероприятия, с които популяризираме грижата за гората, така както този празник е бил отбелязван още от самото му начало. Тази година Седмицата има и един много специален акцент - навършват се 140 години от създаването на централната горска служба в България. Сам по себе си този факт на изграждане на една от първите централни държавни администрации с грижа за горите още в далечната 1879 г. в младата новоосвободена България недвусмислено потвърждава значението на горите за предците ни. Утвърдената традиция на отбелязване на празника е показателна, че и днес това уважение към горската гилдия остава и ние трябва да сме горди с това, но и да носим с чест тази слава неопетнена.

През годините горската администрация е претърпяла множество промени и е усъвършенствана многократно, като на горските служители винаги се е гледало като на неизменна и важна част от държавното управление на централно и местно ниво.

В този контекст съвсем неслучайно за място на официалното тържествено откриване на Седмицата на гората през тази година е избран Пиринският край - място на достойни българи - защитници и любители на българската гора. Празникът както тук, така и в цялата страна е свързан с история, писана от едни от най-благородните творци - лесовъдите - тези, които изграждат и поддържат с търпение и обич - дълго и последователно, българските гори. Именно в това е почти вековният успех на този празник на пролетта и младостта - Седмицата на гората, която успява да пребъде във времето досега и ще пребъде и занапред.

С преклонение можем да изразим благодарността си към нашите предци за всеотдайно, въодушевно, със сърце, но и с цялата сериозност на начина - нието си, започване на летописа на опазването и грижата за горите веднага след Освобождението.

Дело, в което се включва с ентузиазъм и Пиринският край веднага след освобождението си - през 1912 година. През 1913 г. е обнародван царският Указ № 25, с който се създават първите пет лесничейства тук - в градовете Мехомия (днес Разлог), Неврокоп (днес Гоце Делчев), в Петрич, Сатовча и Струмица (днес извън пределите на страната). През годините всяко от тези лесничейства е извървяло нелек, но достоен път, като дори бегъл поглед върху горското богатство на югозападното кътче на България днес, в началото на новия век, е достатъчен, за да се разбере, че този път си е стру-

вал усилията.

Всички тези славни годишнини, които отбелязваме, са впечатляващи за новите поколения и говорят за една богата традиция в грижата и опазването на гората на България, за много опит и постижения, към които трябва да се отнасяме с голямо уважение и респект и да работим за тяхното неотменно утвърждаване. Постигания, безспорни от лесовъдска гледна точка, които носят заслужена гордост с поддържането на добро здравословно състояние и богато биоразнообразие на родните гори. Нашите лесовъди успяха да превърнат опустошената от пороите в началото на миналия век България в китна земя и гора. Нека си припомним, че благодарение на труда на лесовъдите над 2200 са укротените порои в страната, а стотици са спрените свлачища. Лесовъдите създадоха рекордните над 18 млн. дка нови гори, удължиха експлоатационния срок на над 200 язовира, а само в последните 50 години увеличиха над три пъти запасите на горите, които достигнаха впечатляващите 680 млн. куб. метра.

Това мащабно екологично преобразяване на страната се признава за едно от значимите постижения в българската история през XX век. Горската гилдия е малка шепа хора, но е оставила трайни следи от своята облагородяваща дейност, с която са преобразени много кътчета из територията на цялата страна - с множеството залесявания, изграждане на технико-укрепителни съоръжения срещу водните стихии, създаване на лесопаркове и подпомагане на много други екосистемни ползи от горите за по-чистия въздух и вода и за отмора на душата.

Както го е казал патриархът на българската литература Иван Вазов в стихотворението си „Гора и поле“, сътворено през 1876 г.: „Когато ида в Балкана, в ония хладни дъбрави, сърце ми бързо ще сети свобода, лекост и здраве.“ Именно за това, за нас като ръководен екип на горите в България е особено важно да привличаме не само в отбелязването на Седмицата на гората, но и през цялата година повече млади хора и граждани, които милеят ценното национално богатство да бъде съхранено и умножено. Задача, която си е поставила още първата Седмица на гората в далечната 1925 г., но актуална и днес, е да продължим просветителската дейност на нашите предци, да предадем знания, обич и пример на младите поколения към природата, за да може гората и занапред да ни обединява за добри каузи.

Мисията на работещите в горите на България лесовъди е с отговорност да прилагат своя професионален опит по най-полезния за гората начин, да подбърят завещаното им от предците и да го оставят в отлично състояние за бъдещите поколения.

В тези ежедневни усилия не липсват и предизвикателства по поддържането на здравословното състояние на горите и опазването на горските територии. Всички заедно работим за подобряване на техническото обезпечаване на труда на служителите в горите и оборудването им със съвременна техника. Работим и за усъвършенстване на мерките за превенция, свързани с незаконен добив на дървесина, срещу браконьерски и всякакви незаконни посегателства и вредни практики в горите.

Искам да изкажа своята и на министъра на земеделието, храните и горите Румен Порожанов специална благодарност към всички, с чийто труд и самоотверженост горите са защитени от пожари, съхранени и възстановени след тях, както и след каламитети, ветровали, други природни бедствия и от резултатите от недобросъвестна човешка дейност.

Същевременно отправям апел към лесовъдската колегия и всички служители в горите да останат верни на добрите и съзидателни традиции, като не забравят, че дейността в полза на гората е призвание. Изисква се висока отговорност с грижата на добър стопанин, защото гората е нашият общ дом и в него няма място за разхищения и компромиси със съвестта. Тя трябва да бъде обичана и пазена точно като собствен дом - това е нашето категорично послание!

Нека да можем да стоим гордо изправени след добре свършена работа и да не се червим пред обществото за грешките и допуснатите слабости от малцина, към които ще продължим да бъдем строги, но справедливи.

Голямата отговорност нараства още повече с общите предизвикателства на времето. С всичко, свързано с ангажиментите ни като част от европейската и световната общност по опазване на климата и по защитата и поддържането на биологичното разнообразие. Трябва да продължим да работим неуморно и със сърце, да предаваме професионални знания и опит на нашите млади колеги, да съдействаме за повишаване на квалификацията на заетите в сектора, което е залог за по-висока лична отговорност и принос за опазването на българската гора.

Пожелавам на всички лесовъди, горски служители и работници, на радетелите на българската гора и на техните семейства много здраве, щастие, радост и успех! Честит празник!

Седмица на гората 2019 „140 години история Нарастващ интерес към инициативата „Лесовъд за един ден“

За пета поредна година част от мероприятията, проведени в рамките на Седмица на гората, бяха посветени на децата и подрастващите в цялата страна.

Дирекциите на природните паркове, регионалните дирекции на горите, държавните предприятия и държавните горски и ловни стопанства обединиха своите усилия, за да могат да откликнат на все по-големия интерес към инициативата „Лесовъд за един ден“. Благодарение на съвместните усилия на всички лесовъди тя успя да предизвика усмивка на лицата и добро настроение у повече от 3000 деца в България. Лесовъди от цялата страна продължават да канят подрастващи от детските градини, училища и студенти да станат съпричастни към лесовъдската професия, като прилагат разнообразието от интерактивни и образователни похвати, използвани в системата „Горската педагогика“.

Чрез игри, викторини и занимания на открито лесовъдите представиха растител-

ното и животинското разнообразие на българските гори, богатството от екосистемни ползи, които те ни предоставят, обяснявайки защо горите трябва да се стопанисват и опазват.

Участниците в инициативите имаха възможност да се запознаят с дейности, свързани с професията на лесовъдите. Малките природолюбители показаха познания за живота в гората и с интерес участваха в дискусиите за това колко е важна за нас гората и нейното опазване.

Участниците в заниманията се запознаха със задачите и трудностите, с които се сблъскват горските служители по време на работа, опознаха обозначенията по горските карти и тяхното приложение, научиха как се измерва височина и диаметър на дърво и получиха практически съвети за засаждане и отглеждане на предоставените им млади фиданки.

Най-малките участници откриха, че дърветата са живи същества, които взаимодей-

стват по между си и приютяват много животни и птици. Малките любопитковци влязоха в ролята на птици и установиха, че когато няма къде да кацнеш, проблемът е сериозен.

Предизвикателство за по-големите се оказаха отборните игри, при които трябваше да открият имената на различни дървесни видове, да изброят възможно най-голям брой блага, които гората дарява на хората и да разпознаят отделните дървесни видове по техните семена, листа или клонки. На много места в страната, заниманията вършиха със засаждането на фиданки в дворовете на учебните заведения или определени от съответните горски стопанства горски терени, пострадали от природни бедствия или нападение на вредители. В изпратените отзиви до нашите колеги, учениците споделиха, че асоциират гората с думите „спокойствие“, „чист въздух“, „звуци“ и „нещо супер яко“.

Д-р инж. Анна ПЕТРАКИЕВА

Борисовата градина - София

ДГС - София

ДЛС „Воден - Ири Хисар“

ДГС - Карлово

ДПП „Персина“

ДГС - Кости

ДПП „Врачански Балкан“

Разсадник „Джумлиница“ в ДГС - Горна Оряховица

ДПП „Шуменско плато“

Регионални чествания

РДГ - Пловдив

Най-новото териториално поделение на ЮЗДП - Държавно ловно стопанство „Кричим“, беше представено на **2 април** по време на регионалното честване на Седмицата на гората в Пловдивска област. То е в землището на с. Куртово Конаре, община Стамболийски, на мястото на бившата царска резиденция, и включва общо 24 имота с различна площ. На територията му има сгради като двореца „Кричим“ и „Австрийската къща“, които са със статута на недвижимо културно наследство. Ловният парк заема площ 200 ха и представлява огромно природно богатство, обитавано от елени лопатари, муфлони, сърни, диви свине и фазани.

- Мястото, където се открива ловното сто-

панство, е изпълнено с енергията на история, култура и природа, която сме длъжни да съхраним и възродим - каза в приветствието си инж. Мирослава Велинова, директор на новото Ловно стопанство (сн. 1).

Събитието се проведе съвместно с РДГ - Пловдив. Инж. Дамян Дамянов - директор на ЮЗДП, инж. Мирослав Джупаров - изпълнителен директор на ИАГ, и инж. Мирослав Димитров - директор на РДГ - Пловдив, връчиха отличията за 2018 г. за Пловдивския регион. Носител на званието „Лесовъд на годината“ стана инж. Румен Начев - зам.-директор на ЛЗС - Пловдив, а „Служител по контрола и опазването на горските територии“ е главен специалист гор-

ски инспектор в РДГ - Пловдив, Радко Арnaudов.

Журналистът от „По света и у нас“ на БНТ Зоя Велинова бе отличена с приза на ИАГ за обективно отразяване на събития и теми от горския сектор (сн. 2).

По време на празника беше извършено символично разселване на колхидски фазани.

РДГ - Кюстендил

на Кюстендил. Гости на събитието бяха зам. областният управител д-р Матей Попников и главният секретар Гертана Михайлова. Гостите бяха поздравени от директора на Регионалната дирекция по горите инж. Здравчо Тодоров, който обяви и резултатите от конкурса за рисунка и фотография „Нашата гора - Вълшебница“ (сн. 1). Деца от вокалната група „Алегра“ на ОУ „Ильо Войвода“, музикалната група от ОУ „Иван Вазов“ и група „Калпазани“ от ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ радваха гостите. Бяха поднесени венци и цветя пред паметника на лесовъда Йордан

За всеки ученик, участвал в празника, бяха осигурени фиданки за залесяване, предоставени от партньорите - ДГС - Кюстендил, и ДПС „Осогово“. Всички деца получиха подаръци и лакомства, осигурени от ЮЗДП - Благоевград.

На **4 април** лесовъди от Регионалната дирекция посетиха филиала на детската градина „Еделвайс“ (сн. 2). След трогателното посрещане от децата и раздаване на подаръци в двора на детската градина бяха засадени дръвчета и бе поставена къщичка за птици.

Експерти от РДГ - Кюстендил, представители на Областната администрация, Общината и фондация „Сийдър“ закриха честванията с традиционното залесяване на територията на града. С мащабна залесителна акция приключиха и инициативите на територията на община Дупница. Служители на офиса на Регионалната дирекция в Перник и ДГС - Брезник, проведоха занимания с деца от ДГ „Брезица“ и облагоуридоха двора на градината.

Празничната програма за Седмицата на гората бе открита на **29 март** в лесопарка „Хисарлък“ със спортни игри, в които взеха участие над 150 ученици от общи-

Митрев. Празникът продължи със спортно-образователните игри „Лесовъд за един ден“, „Млад огнеборец“ и „Екологично равновесие“.

РДГ - Стара Загора

На **26 март** като част от регионалната програма за честване на Седмицата в административната сграда на Регионалната дирекция бе проведена традиционната пресконференция с участието на местните масмедии. За да отговорят на въпросите на журналистите, в събитието участваха служители на РДГ и директорите на държавните горски и ловни стопанства от Старозагорска област от системата ЮИДП - Сливен. Инж. Петър Заяков осведоми представители на медиите за дейността на РДГ - Стара Загора, през 2018 г. и връчи грамота на в. „Старозагорски новини“ за обективно отразяване на актуалните проблеми на горите на региона.

Традиционното залесяване се проведе на **3 април** в ДГС - Стара Загора, като във възобновяването на опожарената по-рано горска площ участваха служители на РДГ и ДГС, представители на Областната администрация и Общината, РИОСВ, Областната дирекция „Земеделие и гори“, ДФ „Земеделие“, РД „ПБЗН“, Районния съд и граждани. 1000 фиданки от червен дъб и акация започнаха своя живот под грижовните ръце на хората (снимката).

Седмица на гората 2019 „140 години история

РДГ - Бургас

По случай празника на **2 април** в новата част на парка „Приморски“ в Бургас служители на Регионалната дирекция залесиха 15 едро-размерни фиданки от атласки кедр, предоставени от горския разсадник „Порой“ на ДЛС „Несебър“. В събитието взеха участие представители на Общинската администрация - Бургас, начело със зам.-кмета инж. Чанка Коралска, и представител на РД „ПБЗН“ главен инспектор Янко Тодоров.

Приветствие към присъстващите отправи директорът на РДГ - Бургас, инж. Станимир Божанов (*снимката*). С гордост бе отбелязано, че главният специалист горски инспектор от Регионалната дирекция Огнян Петков е сред носителите на националния приз „Служител по контрола и опазването на горските територии“, отличен с плакета на ИАГ на откриването на Седмицата на гората в Благоевград.

РДГ - Русе

На **4 април** служителите на Регионалната дирекция съвместно със служителите на Държавното горско стопанство - Разград, начело с директорите - инж. Огнян Савянов и инж. Пламен Колев, участваха в традиционното за Седмицата на гората залесяване.

В границите на разсадника на Горското стопанство бяха залесени фиданки от обикновена ела, върба, албиция, конски кестен и дървовидна ружа.

СИДП - Шумен

Инициативи като залесяването в землището на с. Панайот Хитово на ДГС - гр. Омуртаг, предхождаха откриването на празничната Седмица. На **29 март** освен служители на стопанството с доброволен труд участваха ученици от ОУ „Христо Ботев“ - с. Камбурово, учители и гости. На **1 април** служители на стопанството и граждани залесяваха в близост до яз. „Ястребино“, където жителите и гостите на Търговище ще се радват на 90 дка широколистна гора, създадена на мястото на иглолистни насаждения, пострадали от нападение на корояд. В залесяването се включи областният управител на Търговище Митко Стайков и част от екипа му.

На **2 април** директорът на ДГС - гр. Омуртаг, инж. Красимир Николов връчи грамоти на отличилите се през 2018 г. служители, след което всички работещи в поделението залесяваха фиданки в землището на с. Панайот Хитово. Залесяването в района продължи и през следващите дни, като в кампанията се включиха експерти от СИДП, РДГ - Шумен, областната администрация в Търговище, пред-

ставители на държавни и общински институции. В края на празничната Седмица служители на стопанството и представители на общинската администрация и граждани почистваха горски територии в м. Кайника.

По инициатива на служителите на ДГС - гр. Добрич, честванията започнаха на **30 март** със залесяване в района на горския разсадник „Дъбовете“. В мероприятиято се включиха лесовъди, деца и ученици, представители на „Ротари клуб“, граждани, които имаха възможност да засадят своето първо дърво (*сн. 1*). Присъстващите се запознаха с работата в разсадника. Децата с интерес участваха в организираната за тях практическата игра „Пътят на дървото“, представена им от ръководителя на разсадника инж. Никола Симеонов. Официалното откриване на Седмицата за област Шумен се състоя на **1 април** в ДГС - Смядово. Служители на стопанството изградиха нов мост по туристическата пътека, която води към скалния култов комплекс „Софрата“ край с. Веселиново, на мястото на пропадна-

и традиции в грижата за бъдещето на гората"

лия през изминалата зима. С финансовата помощ на стопанството беше ремонтиран заслонът, на който през почивните дни се събират хора от околните населени места. Служителите почистиха района около заслона и пътеката, която води към тракийското светилище. На 2 април започна и традиционната кампания за предаване на хартия за рециклиране, като за всеки 10 кг стара хартия стопанството дари по едно дръвче за залесяване.

Повече от 50 чувала смет от територията на ПП „Шуменско плато“ събраха състезателите от спортен клуб „Шуменска крепост“. Всяка пролет спортистите и приятелите на клуба почистват замърсени райони в парка. И тази година над 50 души се включиха в инициативата и доказаха, че чистотата на любимото място за разходка, от дих и тренировка зависи от всички.

На **3 април** студенти от специалностите „Екология“ и „Растителна защита“ от Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, с ръководител д-р Мария Касчиева, и служители на ДГС - Шумен, залесиха 2 дка с тополя в землището на кв. Мътница (сн. 2). След края на залесяването горските почистиха района на с. Овчарово. През следващата седмица в Приюта за животни в Шумен бяха залесени 20 широколистни фиданки.

В залесителната акция, която се проведе в парк-музей „Владислав Варненчик“ във Варна на **9 април** със съдействието на служители от ДГС - Варна, участваха 70 ученици от СУ „Пейо Яворов“ - първото училище в града, получило престижната международна награда „Зелен флаг“ по програма „Екоучилища“. СИДП - Шумен, осигури 30 фиданки от декоративни видове, отгледани в разсадника „Малка чайка“ - Варна. Инж. Владислав Георгиев - зам.-директор

на ДГС - Варна, запозна учениците с необходимите грижи за младите дръвчета. Парковата среда на Парк-музея на бойната дружба, в която днес могат да се видят над 50 различни вида дървета и храсти, е проектирана преди повече от 80 години.

През Седмичката на гората с помощта на служители от ДГС - Преслав, доброволци залесиха 70 дка нова гора в близост до яз. „Тича“, в покрайнините на с. Ловец. В кампанията участваха туристи от ТД „Патлейна“, които залесиха 10 дка с цер, граждани и ученици. Новата широколистна гора ще расте на мястото на боровата култура до Сушина, изпепелена на 27 август 2017 година. За младите фиданки ще се грижат служители на стопанството.

ЮИДП - Сливен

По покана на учениците от кръжоците „Млад еколог“ и „Млад природозащитник“ в СУ „Любен Каравелов“ - Несебър, служители от ДПС „Несебър“ гостуваха на **28 март** на училището. Лесовъдите запознаха децата с процесите, протичащи в горите, и дейността на ле-

совъда в тях, а презентацията се състоя в защитената местност „Калината“. Интерес предизвикаха ценните животински и растителни видове, които обитават местността. На домакините бе подарен макет на горска къщичка, изработена от естествени материали и фиданка от сребрист смърч.

На **31 март** служители на ДГС - Хасково, и доброволци се включиха в кампанията „Да залесим България“ - инициатива на организацията „Изкуството да живееш“, осъществена с помощта на Министерството на земеделието, храните и горите.

Инициативата, която е подкрепена от още 12 града в страната и се провежда за втора година, помогна да бъдат залесени над 300 фиданки акация край пътя от Хасково към Кърджали. Площта беше определена от ДГС - Хасково, което осигури и посадъчния материал. На **2 април** ДГС - Стара река, съвместно с ученици от ОУ „Васил Левски“ - с. Стара река, организира залесяване на широколистни и иглолистни дръвчета в двора на училището. С помощта на горските служители ученици и учители се включиха в залесяването. На децата беше разказано за функциите, ползите и ценността на гората, както и за значението на личния принос за нейното опазване и облагородяване.

Същия ден служители на ДГС - Царево, съвместно с представители на местната община залесиха в двора на филиал на ОДЗ „Ален мак“ фиданки западен чинар и червен американски дъб. На събитието присъстваха инж. Вълчанов - директор на ДГС - Царево, инж. Георги Лапчев - кмет на община Царево, общински и горски служители (сн. 3).

На **4 и 5 април** на територията на ПП „Сините камъни“ бяха открити възстановените с помощта на служители на ДГС - Сливен, и РДГ - Сливен, извор и чешма в м. „Кушбунар“ и лесовъдска чешма в м. Голям Джендем.

Служителите на ДГС - Кости, ремонтираха класната стая на открито, създадена преди повече от 10 години в края на екопътеката „Марина река“ в едноименната защитена местност (сн. 4). Екопътеката е притегателно място за ученици, които я посещават във връзка със занимания по природознание и екология. Стопанството оказва помощ при възстановяването на Живия музей на терциера в ПП „Странджа“ по пътеката „Марина река“. Беше реновирана и чешмата, построена в памет на акад. Борис Стефанов в м. Макъовци.

Седмица на гората 2019 „140 години история

ЮЗДП - Благоевград

Залесяване с участието на деца и внуци на служители от ДГС - Брезник, се проведе на **2 април** в район около минералния извор Желязната вода в м. Бърдото. Новите 20 фи-

данки - декоративни ели балзамея и липи, бяха засадени до прихваналите се вече дръвчета, залесени през септември 2018 г. по случай 90-годишнината на стопанството. Краят на акцията беше отбелязан с подаръци за децата. Залесителни кампании се провеждат съвместно с деца от СУ „Васил Левски“ и ЦДГ „Брезица“. Фиданки от разсадника на ДГС - Брезник, бяха предоставени на редица институции в района.

На **6 април** в землището на трънското с. Горочевци доброволци залесиха 2 дка в горска територия, пострадала от пожар. В инициативата уча-

стваха членове на Асоциацията на прокурорите в България, като и техните семейства, служители на ДГС - Трън, представители на местната власт и други институции в общината. Залесени бяха 1000 фиданки от черен бор, осигурени от ЮЗДП - Благоевград.

В празничната Седмица служители на ДГС - Гърмен, залесиха 100 горскоплодни дръвчета в намиращия се между селата Дъбница и Долно Дряново лесопарк „Рая“, а горските стражари от стопанството извършиха цялостно почистване (сн. 5).

Служители от централното управление на ЮЗДП залесяваха в землището на с. Голям извор. На 5 дка върху опожарени горски територии в района на ДГС - Тетевен, бяха залесени 3000 фиданки от цер.

ЮЦДП - Смолян

На **4 април** в с. Хасовица при откриване на регионалното честване инж. Ивайло Исаев - зам.-директор на ЮЦДП - Смолян, връчи на инж. Станко Делиянчев - директор на ДГС - Смолян, приза „Ле-

совъд на годината“ за Смолянска област. Традиционните награди получиха и неговите подгласници инж. Съби Димитров - директор на ДГС - Златоград, и инж. Кръстю Узунев - директор на ДГС - Славейно. След тържествената част участниците в регионалното честване - представители на партньорски институции и организации от Смолянска област взеха участие в залесяване на мястото, където преди 3 години насаждения бяха изпепелени от пожар.

На **10 април** беше открита възстановената от служители на ДГС - Хисар, 50-годишна чешма, построена по повод залесяването на 10-милионния декар нови гори в България. На събитието присъстваха служители на ДГС - Хисар, и бивши колеги, участвали в изграждането на чешмата (сн. 6).

Служителите на териториалните поделения се срещнаха с младежи от училищата в Хисаря, Широка лъка, Ракитово, Крумовград, Ардино и Клисура, пред които представиха лесовъдската професия. Учениците оставиха своя отпечатък със залесяването на стотици фиданки с надеждата скоро да видят новосъздадените гори, плод на техния труд.

СЦДП - Габрово

По инициативата на Съюза на лесовъдите в България и с подкрепата на СЦДП - Габрово, и ДГС „Болярка“ - Велико Търново, на **8 април** в родното място на инж. д-р Алекси Дамянов с. Коевци беше поставена паметна плоча (сн. 7). Мемориалният знак по повод 100 години от рождението на бележития наш лесовъд бе открит от председателя на СЛБ проф. д-р Иван Палигоров и кмета на Сухиндол Пламен Чернев. На церемонията присъстваха директорът на ДГС „Болярка“ инж. Йордан Бобонков и служители на стопанството, зам.-директорът на РДГ - Велико Търново, инж. Зорка Иванова, кметът на с. Коевци, ветерани лесовъди от региона и страната. В периода 1974 -1978 г. инж. Алекси Дамянов е организи-

и традиции в грижата за бъдещето на гората"

рал мащабно залесяване около с. Коевци. В разсадника на ДГС - Разград, на **8 април** за подобряване на пространството бяха залесени 18 едроразмерни фиданки. Към екипа на стопанството се включиха директорът и зам.-директорът на РДГ - Русе, и колеги от дирекцията. Дръвчетата дървовидна ружа,

конски кестен, обикновена ела и албиция са произведени в разсадника.

На **8 април** ДГС „Болярка“ - Велико Търново, дари на Центъра за превенция и спорт в с. Балван 10 фиданки западна туя по повод откриването на две нови площадки на открито за деца и младежи. Съоръженията за при-

ложно колоездене и за оцеляване сред природата бяха официално открити от министъра на вътрешните работи Младен Маринов и от кмета на община Велико Търново Даниел Панов. На церемонията присъства и директорът на ДГС „Болярка“ инж. Йордан Бонков.

СЗДП - Враца

По случай Седмицата на гората и професионалния празник на здравния работник на **7 април** беше осъществена инициативата „Грижата за гората - грижа за здравето на белите ни дробове“. Държавните горски стопанства в Троян и Черни Осъм дариха за парка на Болницата за активно лечение на белодробни болести в Троян 30 дръвчета - ела, бор, смърч, туя, явор и бреза. Лекарите и здравните работници засадиха дръвчетата и връчиха на представители на горските стопанства сертификати за дарители (сн. 8). В парка на лечебното заведение, създаден в началото на миналия век от немски ландшафтен инженер, преобладава иглолистната растителност - доказан източник на естествена йонизация на въздуха. За служителите на ДГС - Ботевград, празничната Седмица премина с множество мероприятия. За традиционната инициатива „Гора на детските градини“ в двора на стопанството бяха организирани посещения на деца от детските градини „Славейче“, „Синчец“ и „Слънце“, които с помощта на горските служители залесиха фиданки. Горските работници организираха залесявания с деца в дворовете на СОУ „Любен Каравелов“ - с. Осиковица, и ГПЧЕ „Алеко Константинов“ - Правец, и в землищата на селата Литавково и Гурково съвместно с представители на местните кметства. Служителите на стопанството почистиха битови отпадъци в местностите Стубеля и

Косовец и в къта за отпочиване край с. Новачене. Горските работници от ДГС - Своге, поднесоха цветя пред юбилейната плоча „100 години от първите противоерозионни залесявания“ в с. Искрец.

ОП „Трънска гора“ почете паметта на лесовъда Яким Тошков

На **3 април** за втора поредна година с поднасяне на венци и цветя служители на Общинско предприятие „Трънска гора“ отдадоха почит на лесничея Яким Тошков, чийто паметник е възстановен. От администрацията на Трън участваха Цветислава Цветкова - кмет, Румяна Младенова - зам.-кмет, и Бойчо Харалампиев - пред-

седател на Общинския съвет, предприемачи, ветерани и граждани (снимката).

След поклонението близо до града бе извършено залесяване в общинска територия с фиданки от зимен дъб и липа.

Инж. Даниела ПЕТКОВА

„ПРИРОДА, ЛОВ, РИБОЛОВ“ следва световните тенденции

От 27 до 31 март под егидата на Министерството на земеделието, храните и горите се проведе 25-ото изложение „Природа, лов, риболов“. То е организирано от Международния панаир в Пловдив, със съдействието на Изпълнителната агенция по горите, Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури, държавните горски предприятия и Националното ловно-рибарско сдружение „Съюз на ловците и риболовците в България“. Министърът на земеделието, храните и горите Румен Порожанов откри изложбата.

Сред официалните гости бяха зам.-министърът на земеделието, храните и горите Атанас Добрев, изпълнителният директор на ИАГ инж. Мирослав Джупаров, областният управител на Пловдивска област Здравко Димитров, председателят на УС на НЛРС-СЛРБ инж. Васил Василев, ръководството на Международния панаир, народни представители.

„Ловното и рибно стопанство на България има безспорно достойно място сред водещите световни дестинации“, каза министърът и добави, че едно от най-големите предимства на България са трофейните качества на едрия дивеч, който има изключително добри генетични заложиби (сн. 1).

Под мотото на предстоящата Седмица на гората „140 години история и традиции в грижата за бъдещето на гората“ изложбената площ на МЗХГ чрез държавните горски предприятия и ИАГ представи пред посетителите на изложението богатата ни и уникална природа и най-силните страни на ловния туризъм в България (сн. 2).

Експерти по лова от РДГ - Пловдив, разка-

заха на деца от 2 пловдивски училища за животинските видове, които се срещат у нас, и за начините, по които трябва да пазим природата. На всички ученици, посетили изложението, служители от ДГС - Пловдив, и ЮЦДП - Смолян, подариха образователни материали, награди и фиданки.

Главният директор на Международния панаир доц. Иван Соколов запозна журналистите с акцентите и предстоящите прояви в изложението.

За първи път посетителите на панаира можеха да наблюдават демонстрации с коне тежковози за теглене на трупи, изложба с ловни кучета и екстремно шоу с каскадьори на велосипеди от Балтика. „През по-

следните години е налице едно постоянно нарастване на запасите от почти всички основни видове дивеч - най-вече от благородния елен, сърната и дивата свиня, което е резултат от правилното стопанисване на

Участници в пресконференцията (от дясно наляво): доц. д-р Иван Соколов - главен директор, и Богомил Бонев - изпълнителен директор, на Международния панаир - Пловдив, инж. Мирослав Джупаров - изпълнителен директор на ИАГ, инж. Юлиян Русев - директор на Дирекция „Ловно стопанство“ в ИАГ, инж. Васил Василев - председател на УС на НЛРС-СЛРБ, Атанас Грънчаров - председател на Асоциацията за коневъдство и конен спорт

Немският тежкотоварен жребец Буби тежи 1040 kg и може да влечи от 2 до 4 тона

дивеча в държавните ловни стопанства и дивечовъдните участъци, в които стопанисването на дивеча е предоставено на юридически лица“, каза в презентацията си инж. Юлиан Русев, директор на дирекция „Ловно стопанство“ в Изпълнителната агенция по горите. Бяха представени данни за организирания ловен туризъм в България през миналата година. С отличните си възможности за лов, страната ни запазва стабилни позиции в ловния туризъм в Европа. През изминалата година по линия на ОЛТ са ловували 6893 ловци, от които 1540 от чужбина, най-вече от Германия, Испания, Италия, Франция и Гърция. По данни на държавните ловни и горски стопанства и ловните сдружения приходите от международния ловен туризъм за 2018 г. са 6 326 263 лева. Най-предпочитани от ловците са Държавните ловни стопанства „Росица“, „Воден - Ири Хисар“, „Витиня“, „Кормисош“ и „Черни Лом“.

От отстреляните благородни елени през миналата година 39 трофея са със златни, 74 са със сребърни и 49 - с бронзови медали. При елена лопатар 33 са със златни, 19 - със сребърни, и 19 - с бронзови медали. Търсен и перспективен вид е и муфлонът, като от отстреляните през изминалата година 12 са със златни, 19 - със сребърни, и 23 - с бронзови медала. При дивата свиня с медали са оценени 289 екземпляра, от които 86 - със златни, 80 - със сребърни, и 123 - с бронзови. Златните медали от сръндка са 21, сребърните - 23, и 31 - бронзовите.

На кръглата маса „Африканската чума по свинете и предизвикателствата пред стопанисващите дивеча“ инж. Юлиан Русев представи предприятиите от миналата година досега действия за предотвратяване на навлизането на болестта в страната. Бяха посочени и мерките за ограничаване на щетите, нанесени от дивеча на земеделските култури, както и щетите при животните вследствие на механизацията и химизацията в селското стопанство и за опазване на дивечовите местообитания. Участие в срещата взеха експерти по лова в ИАГ, регионалните дирекции по горите, държавните

горски предприятия и ловните стопанства, представители на ловни сдружения. Участието на НЛРС-СЛРБ беше посветено на три важни годишнини - 135 г. организирано ловно движение в България, 90 г. от създаването на Българския рибарски съюз, чийто правопреемник е националната организация, и 30 години от създаването на „Сокол БЛРС“ ЕООД. На изложбената площ на Съюза бяха изложени архивни снимки, знамена и исторически документи за възникването на първите ловни дружества в страната, старинни ловни оръжия от XVI-XVII в., ордени, медали и отличия - експонати от Ловния музей на организацията (сн. 3). Щандът на НЛРС-СЛРБ показва трофеи на дива свиня, сръндка и елен лопатар от изминалия ловен сезон. На изложбената площ на дирекциите на природните паркове гостите получиха информация за актуалните проекти, защитените територии, природните обекти, растителното и животинското богатство и възможностите за туризъм с тематични маршрути. НППГС „Христо Ботев“ - Велинград, представи с ловни трофеи и препарати на животни специалността „Горско и ловно стопанство“, а с пособия и инструменти - „Горско стопанство и дърводобив“. Участниците в Изложбата на общините запознаха посетителите с възможностите за културно-исторически туризъм, местните забележителности, значими събития и празници.

Изложението, което през последните години се развива в две направления - екология и бизнес, модерни технологии и хоби, събра водещи компании и специалисти, а посетителите видяха много иновативни решения в индустрията - плод на високите технологии. Участващите 55 фирми показаха широка гама изделия и услуги от различни браншове, свързани с ловния, риболовния и алтернативния туризъм.

Атракция на щанда на Българския соколарски съюз бяха живите хищни птици. Беше показана ръчно изработена соколарска екипировка - търсена по цял свят, награди и отличия, включително и от провежданото вече 6 години състезание „Соколарска надпревара“, което събира участници от цял свят.

Посетителите имаха възможност да упражняват уменията си за точна стрелба с въздушно оръжие, както и в дис-

циплината „Динамична стрелба“ пред майсторите в този спорт членове на Клуба по динамична стрелба „360 градуса“.

За първи път на изложението бяха показани облекла от непроницаем вода вълнен плат, някога собственост на шведската армия. България е единствената страна, освен Швеция, в която се предлагат изделията. Гостите на изложението видяха и олекотения вариант на австрийския водоустойчив и удароустойчив GPS за проследяване на малки породи кучета с безграничен обхват на работа. Атракция за посетителите бяха демонстрациите на Сдружението за коневъдство и конен спорт „Двал“, които показваха уменията на тежкотоварните коне за теглене на трупи (сн. 4).

Състезания и отличия

Съпътстващите мероприятия на изложението преминаха при отлична организация. Националното състезание по ловна стрелба в дисциплина „скийт“, организирано със съдействието на ИАГ и НЛРС-СЛРБ, се проведе на стрелбищния комплекс „Сокол“ в пловдивското село Труд. Състезаваха се 7 отбора - на ИАГ, 4 държавни предприятия (ЮЗДП, СИДП, ЮИДП, ЮЦДП), НЛРС-СЛРБ и „Българския ловно-рибарски съюз“. След няколкочасова надпревара комисията в състав: инж. Димитър Жекин - гл. експерт в РДГ - Пловдив, инж. Добромир Денчев - гл. експерт в дирекция „Ловно стопанство“ в ИАГ, и Георги Балджиев - представител на стрелбищния комплекс, обяви за победител отбора на Югозападното държавно предприятие (сн. 5). Само с две точки по-малко, на второ място се класираха състезателите на НЛРС-СЛРБ, на трето - участниците от Североизточното държавно предприятие - Шумен. Милен Карамфилов от ЮЗДП постигна най-висок резултат в индивидуалното класиране и заслужено вдигна купата „Най-точен стрелец“.

На територията на ДЛС „Тракия“ - с. Стряма, в землището на с. Трилистник, се проведе демонстрационният турнир за куче-

Отборът на ЮЗДП - Благоевград (от ляво надясно): Милен Карамфилов - ДЛС „Осогово“, инж. Росен Мирчев - гл. специалист по биология на дивеча, и Стоян Стоилов - горски инспектор

та, работещи със стойка, по системата „Св. Хуберт“, организиран от ИАГ и НЛРС - СЛРБ, в който участваха 14 мъже и 4 жени. Състезателите бяха разпределени в три батерии със съдиите Истилиян Маринков, Танко Ранделов, Тончо Милев, Любомир Катронски, Иван Маринов и Невен Каравасилев. Шампион в надпреварата стана Димитър Тодоров от ЛРС - Септември, със своя английски сетер Дино. Втори завърши Иван Стефанов от ЛРС - Долни чифлик, с английски сетер Кели Стефанов Одесос. На третото място се нареди Иван Иванов от ЛРС - Пловдив, със своя германски дратхаар Беси (сн. 6). Купите и медалите за победителите бяха

осигурени от Изпълнителната агенция по горите, а от Националното ловно-рибарско сдружение „Съюз на ловците и риболовците в България“ състезателите получиха ловни аксесоари. Главните действа-

щи лица на турнира си тръгнаха с подаръци от престижна марка кучешка храна. В състезанието за демонстрация на уреди за привличане на водоплаващ дивеч и хищници, което се проведе за втора година, се включиха 8 майстори, а съдии бяха инж. Юлиан Русев и инж. Сахак Сахакян от ДГС - Айтос. В първата категория - за примамване на зеленоглава патица, шампион стана Божидар Николов, който спечели първото място и в категорията за примамване на голяма белочела гъска. В категорията за привличане на хищници пръв се класира Светлин Георгиев. Призьорите получиха дипломи и атрактивни награди.

Организираното от ИАГ, РДГ - Пловдив, НЛРС-СЛРБ и община Пловдив състезание по риболов „на плувка“ за деца до 12 г. събра на Гребния канал в Пловдив ентусиазирани участници, най-малкият от които беше 2-годишният Теодор Балтов. С отличното си представяне първо място при момчетата спечели Даниел Миндильев (8 г.), който получи награда и за най-голяма риба, а при момичетата - Нели Колева (3 г.) (сн. 7). Всички деца получиха награди, а малките победители бяха наградени с купи и грамоти, връчени от директора на РДГ - Пловдив, инж. Мирослав Димитров.

Женя СТОИЛОВА
Снимки **Йордан ДАМЯНОВ**
НЛРС-СЛРБ и ЮЗДП

Нови технологии

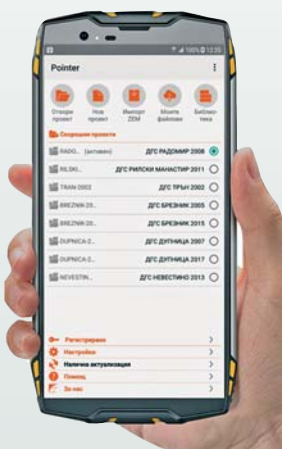
Не си позволявайте да се „загубите“ в гората

Инж. Георги ВЕЛИНОВ, Веселин ДИМИТРОВ - софтуерна компания „КСИМАПС“

Мислили ли сте някога, че е възможно да разполагате свободно с подробни данни за горските територии в България? А смятате ли, че това огромно количество информация може да се побере в едната ви ръка?

Ще ви разкажем как ние, специалистите от „КСИМАПС“ ООД, смятаме това за напълно възможно.

През последните няколко години вложихме нашите усилия да разработим мобилно приложение, което да улесни достъпа до специализираната информация за горите на всеки работещ и милеещ за родната гора. Целта ни бе да създадем такъв продукт, който да не принуждава човек да се превръща в специалист по компютърни науки или географски информационни системи, за да може лесно да борави с една цифрова карта, от която да полу-

чи възможно най-много информация с най-малко усилия. С тази идея създадохме приложението „Pointer“. Това е мобилно приложение, което може да работи на всяко мобилно устройство с операционна система „Андроид“ (с екран и GPS). Иначе казано - на всеки смартфон или таблет. Приложението е авторска разработка, а не адаптиран чужд продукт, и като автори можем да подобрим или допълним функционалността на приложението. Не на последно място всичко в него е на български език. Обработихме наличната, публично достъпна, информация от изработените горскостопански проекти в България и я подредихме в прегледна библиотека. Тази библиотека направихме достъпна само чрез избирането на един бутон в приложението. Всеки горскостопански проект се зарежда за минута в мобилното устройство чрез интернет, след което ползвателят става независим, а данните са вече в ръцете му. Освен с графиката, потребителят разполага и с информацията за всеки подраздел или имот, налична в проектите като: собственост, дървесен състав със запаси, ползване и предвидени по проект сечи, предназначение и вид на имота, здравословно състояние, предвидени мероприятия, вид на почвите, зони по „Натура 2000“ и много други качествени и количествени показател

тели. По изброените показатели може да бъде зададено търсене в рамките на избрания проект, като резултатите от това търсене освен в табличен вид, да бъдат локализирани и върху графиката. Наличието на предварително дефинирани тематични карти - по собственост или по отдели, дават още по-добър поглед върху територията на обекта. Достъпни са от меню в приложението и се изпълняват мигновено според направения от потребителя избор.

С увеличаване на ползвателите на приложението се разрастват и изискванията към него. Това е причината вече да има няколко варианта на приложението. На първо място публикувахме „Pointer EDU“ - безплатна, напълно функционална версия на приложението, направена с цел да подпомогне практическото обучение на студентите от Лесотехническият университет. В нея са обработени и предварително заредени проектите на Учебно-опитните стопанства в Юндола и Бързия и вече трета година студентите използват приложението в практическите упражнения на терен. „Pointer Lib“ е версия на „Pointer“, която представлява библиотека с готови за работа проекти на всички публичнодостъпни горскостопански планове. Трябва да уточним, че данните от проектите не са собственост на авторите на приложението и ние не ги продаваме, както, разбира се, и не носим отговорност за верността на информацията, която се съдържа в тях. Правим ги леснодостъпни и използваме за всеки потребител, използващ „Pointer“.

Основната версия на приложението предоставя, освен изброеното, и възможността потребителите сами да заредят свои файлове в ZEM или CAD формат в уеб базираната система, изпълняваща роля на обработващ и съхраняващ данните потребителски профил. Всеки потребител на „Pointer“ може сам да зареди файлове, съдържащи както информация за горите, така и кадастрални данни. След което тези файлове автоматично се трансформират до подходящ за работата на мобилно устройство формат. Всеки зареден ZEM или CAD файл в потребителския профил се трансформира и до друг популярен формат, най-често използван в практиката за работа с мобилни и настолни географски информационни системи (ГИС) - SHP (шейп) формат. Файлове в този формат могат да бъдат зареждани директно в приложението и да се визуализират като допълнителни слоеве с данни върху картата. Всички данни в табличен вид от изходните файлове се обработват и съхраняват и във формат за работа с електронни таблици, като „Майкрософт Ексел“. След приключване на обработката посредством интернет потребителят получава известие за наличие на готов за работа проект. А след изтеглянето на готовия

проект в устройството достъпът до интернет вече не е необходимост за работата на приложението, а по-скоро плюс. Интернет ще позволи на потребителя да има достъп до услугата „Google карти“, която ще визуализира избран имот, масив с имоти, подотдел или цял отдел върху картите на Google, което от двуизмерна карта превръща информацията в реална триизмерна снимка на терена.

Съвременните мобилни устройства имат все по-голяма точност при определяне на местоположението с осигуряването на позиционираща информация от всички налични източници - GPS, GLONASS и BEIDOU. Освен на глобалните позициониращи мрежи от сателити, за повишаването на точността си мобилните устройства разчитат и на информация от локалната мрежа от клетки на мобилните оператори или т.нар. A-GPS. GPS функцията на мобилното устройство ориентира картите в пространството и дава допълнителна стойност на всичко, което разказахме дотук. Включен GPS позволява на потребителя да бъдат записани следи върху територията, полигони, на които да бъде изчислена и в реално време визуализирана площта, или просто да бъде записана бележка за определено местоположение. Всичко записано в мобилното устройство при наличие на интернет автоматично се синхронизира и съхранява в профила на потребителя за последваща обработка. Записаните данни могат да се използват във всякакви информационни системи, доклади или за изработка на планове, скици и други материали. Синхронизирането на данните между приложението и профила осигурява на няколко потребители, ползващи един профил и повече от едно регистрирани мобилни устройства, да споделят информацията помежду си бързо и лесно, без дори да е необходимо да се виждат. Приложението е замислено с идеята да функционира така, че да бъде инструмент, улесняващ работата на потребителя, а не нововъведение, което да изисква дълго обучение или да създава затруднение в практиката. Демонстрационна версия на приложението, в която са налични данни, с които да изпробвате функционалността и съвместимостта с мобилното си устройство, може да бъде изтеглена от Google Play - мястото, предоставящо достъп до приложения за „Андроид“. Там просто потърсете „pointer ximaps“.

Като софтуерна компания, работеща в областта на автоматизиране на дейностите в горското стопанство, имаме разработени и други приложения, с които можете да се запознаете от нашия сайт в интернет на адрес www.ximaps.com.

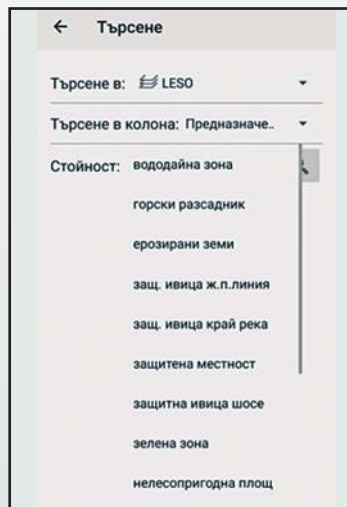
Визуализация на параметри за избран подотдел на територията на ДГС - София, от проекта от 2009 година

Основен екран на приложението с тематично оцветена карта по собственост и избран подотдел 27 м с площ 4.8 ха (в жълто)

Визуализация на всички подготвени на отдел 23 от проекта на ДГС - София, от 2009 г. върху Google карти

Екран за управление на търсенето в приложението. Възможност за търсене в атрибутните данни на подотделите в проекта

НПГГСД „Сава Младенов“ на 110 години

Образователна институция с утвърден статут и нови успехи

На 22 март Националната професионална гимназия по горско стопанство и дървообработване „Сава Младенов“ - Тетевен, тържествено отпразнува своята 110-годишнина.

Празничната програма започна с кратка театрална постановка от ученици, пресъздаваща заседанието на Окръжния съвет в Плевен от 1908 г., на което е взето решение за основаване на Държавно промишлено училище в Тетевен (сн. 1). Така през пролетта на 1909 г. се слагат основите на ново духовно средище, превърнало се през годините в образователна институция с утвърден статут. Присъстващите бяха приветствани от директора на гимназията инж. Златина

Каталиева (сн. 2). Тя връчи plakети на бивши директори на училището и награди участниците в конкурси и състезания, посветени на юбилея. Гости на тържеството бяха Иван Миховски - народен представител, г-р Илиан Точев - главен секретар на ИАГ, Илиан Тодоров - зам. областен управител на Ловеч, г-р Маглена Бояджиева - кмет, и Свилен Русinov - заместник-кмет на община Тетевен, Мария Стойчева - председател на Общинския съвет - Тетевен, Елен-

ко Начев - началник на РУО - Ловеч, инж. Павли Богдански - директор на РДГ - Ловеч, инж. Дамян Дамянов - директор, и инж. Димитър Димитров и инж. Антоанета Дивилска - заместник-директори, на ЮЗДП - Благоевград, инж. Иван Янев - заместник-председател на Съ-

юза на лесовете в България, Куман Куманов - председател на Общински координационен съвет на СБУ, директори на училища, директори на Държавните горски стопанства в Тетевен, Лесигрен и Етрополе, управители на дърводобивни фирми, ученици и учители от професионални гимназии от Сърбия, Северна Македония, Румъния, Чехия и Австрия, бивши учители и директори, ученици и граждани.

Тържествената програма продължи с разнообразни музикални изпълнения, изнесени от децата и учениците от ДГ „Васил Левски“, НУ „Хаджи Генчо“, СУ „Георги Бенковски“, ОУ „Георги Бенковски“ - с. Черни Вит, и тетевенската мъжка вокална група „Вежен“ (сн. 3, сн. 4).

Финални поздравии за гостите на юбилея поднесоха и ученици от НПГГСД „Сава Младенов“. Марин Стоянов, Николай Андреев и Димитър Малчев изсвириха автентична българска мелодия, а танцовият състав към училището представи китка от ръченица, Ганкино и Дайчово хоро (сн. 5).

Кулминацията в честването на юбилея стана провеждането на състезанието „Млад дървосекач“ - международен шампионат на участници от няколко европейски държави, провеждан в България, Чехия, Австрия и Полша в училища, които обучават кадри за горското стопанство.

В България домакин и организатор на шампионата „Млад дървосекач“ вече за седми път е НПГГСД „Сава Младенов“ - Тетевен. Това е показателно както за авторитета, с който се ползва училището, така и за подготовката, която получават неговите възпитаници. Тържественото откриване на международното първенство за дървосекачи се състоя на 21 март, протече в два поредни дни - 22 и 23 март, и в него се вклю-

чиха осем отбора - от Северна Македония, Румъния, Сърбия, Чехия и България. Първата техническа дисциплина бе „поваляне“, а на следващия ден на площад „Сава Младенов“ състезателите преминаха през останалите четири дисциплини - „смяна на веригата на бензинов моторен верижен трион“, „комбинирано рязане“, „прецизно рязане“ и „кастрене“.

Всички участници се представиха достойно и показаха професионални умения, сърчност и бързина. Отборът на НППГСД „Сава Младенов“, в състав Никола Ганчев и Димитър Малчев, за пореден път демонстрира отлична подготовка, висок професионализъм и спортен дух, придобити след сериозна теоретична и практическа подготовка, и зае първо място на почетната стълбичка (сн. 6). На второ място се класираха участниците от Кралево, Сърбия, а на трето - състезателите от Кривоклат, Чехия.

Отборите победители получиха моторни верижни триони „Husqvarna“, които бяха осигурени от „Агроланд - България“ АД.

Не за първи път представителите на нашето училище заемат призовото място в шампионата. Училището ни за поредна година потвърждава, че в него се обучават едни от най-успешните кадри в сферата на горското стопанство и че динамичният образователен процес тук дава своите високи резултати.

Мария НИКОЛОВА

Международен ден на горите

Да се научим да обичаме горите

Честванията на Международния ден на горите 21 март, въведен от ООН през 2012 г., тази година са проведени под мотото „Гори и образование - да се научим да обичаме горите“. Изпълнителната агенция по горите, регионалните дирекции и дирекциите на природните паркове организираха образователни инициативи в над 50 училища в цялата страна. Използвайки методиката на „Горска педагогика“, с филмчета, беседи и занимателни игри ученици се запознаха с видовете гори и техните обитатели, грижите, които се полагат за стопанисването и

ОУ „Христо Ботев“ - Благоевград

опазването на националното ни богатство. Представен бе процесът на събиране на семена, отглеждането на фиданки в горските разсадници, създаването на нови гори и необходимостта от тях за защита на почвата от ерозия, осигуряване на местообитания за дървесни и животински видове и регулиране на местния климат.

Любознателните ученици научиха от експертите по горите кои са основните дървесни видове у нас, как да ги разпознават по листата и плодовете.

18 СУ „Уилям Гладстон“ - София

Разбраха за какво се използват семената на шишарките, как да познаваме заболелите дървета и от какви грижи се нуждаят, защо трябва и как можем да опазваме природата. Голям интерес предизвикаха ловната тематика и дивите животни, някои непознати на децата.

В някои училища малчу-

ганите получиха и домашна работа - да изработят приложения с природни материали. Резултатът отрази големия интерес и творчество по горската тема.

Времето се оказа недостатъчно, за да задоволи напълно любознателните деца, и те заедно с преподавателите си изразиха желание за нови срещи.

Вярваме, че работата с подрастващото поколение е изключително важна и възпитава правилното отношение и любов към горите, и затова ще продължим да се срещаме с деца и ученици в различни инициативи.

Инж. Долорес БЕЛОРЕЧКА

СУ „Св. Св. Кирил и Методий“ - Смолян

ОУ „Никола Вапцаров“ - Берковица

Две нови Въжени линии започнаха работа на територията на СЦДП - Габрово

Първите тестове на дългометражната въжена линия

Между 11 и 15 март на територията на СЦДП - Габрово, бяха монтирани две въжени линии - късометражна, разположена на територията на ДГС - Габрово, и дългометражна - в района на ДЛС „Росица“ - м. Лъгът.

Подготвената просека в м. Армянско

Екипът на сп. „Гора“ присъства на място при финалните настройки на техниката - инвестиция на Северно-централното държавно предприятие, зад която стои повече от 10 години планиране и труд.

Монтираната в ДЛС „Росица“ - м. Лъгът, въжена линия е произведена в Швейцария от фирма „Wissen“ Ltd. Максималната ѝ дължина е 1345 м и е с възможност за пренос до 4 т полезен товар. В първите тестове на техниката на горски терен в м. Армянско се включи-

Горната станция на дългометражната въжена линия, където е монтиран моторът

Първото изградено трасе, с дължина 1220 м, за спускане на дървесината по гравитационен път надолу, попада във вододайна зона, която е около 80-85 % от територията на стопанството. През 2018 г. с финансиране от фонд „Инвестиции в горите“ е започнал строежът на 6.5-километровия път, водещ до горната станция на въжената линия, където е монтиран моторът. Планирано е пътят да осигури навлизане в басейн, в който никога досега не е извършван добив - с достатъчно запаси от дървесина, но 60 % от която е пострадала от заболявания. Средният наклон на терена е над 30 градуса.

Инж. Степанов ни показва снимки как е изглеждал пътят, седмица преди посещението ни, когато са подготвяли транспортирането на техниката - сняг до гърдите. През изминалата зима свлачища почти са откъснали пътя, но работещите в ДЛС „Росица“ са подготвени за подобни проблеми.

На пътя, където е монтирана долната станция на въжената линия, дървесината ще бъде събирана във временен склад, откъдето ще бъде товарена на камиони. От декември 2018 г. в стопанството работи румънски специализиран трактор „TAF 690 P“ за извоз

на трупи, с мощност 100 к.с. и товароподемност между 7-10 тона. Монтирането на въжената линия беше отнело на собственика на „Wissen“ Ltd. инж. Якоб Висен и на колегата му инж. Богдан Замфир около седмица натоварена работа. На терен са били обучавани и петимата работници от бригадата, които ще работят с машината - хо-

Инж. Богдан Замфир (вляво) и инж. Якоб Висен разясняват детайли от работата с въжената линия

На долна станция (от дясно наляво): Инж. Невелин Неделчев - зам.-директор, и инж. Иван Степанов - директор на ДЛС „Росица“, инж. Якоб Висен и член на бригадата за работа с въжената линия

ра със стабилен опит в работата с въжени линии. Фирмата се завръща в България след дълго отсъствие - последните детайли за окомплектовката на въжени линии „Wissen“ в нашите гори са внесени преди 60 години. През 50-те години на миналия век в страната са монтирани над 90 въжени линии с марката „Wissen“. Търсенето намалява основно заради навлизането на трактори, които се използват масово в дърводобива, и заради започналото българско производство на въжените линии „Пирин“.

„Въжената линия е най-екологосъобразният начин за добиване на дървесина в труднодостъпни терени“, каза инж. Якоб Висен, внук на собственика на първата фирма за производство на въжени линии в Швейцария. „Товарът е във въздуха и повредите по земната повърхност и ерозията са минимални. Освен това тя е изключително икономична, защото двигателят тегли празната вагонетка нагоре, а натовареният курс слиза по гравитация. Линията ще позволи работа на около 50 м отляво и 50 м отдясно от трасето. Най-големият проблем при работата с въжени линии в целия свят обаче е липсата на обучени работници“, сподели инж. Висен и добави, че семейната му компанията, която е основана през 1928 г., отдавна прави опити да реши проблема, като осигурява обучение на млади хора - конструктори и механици.

Двете стари български въжени линии „Пирин“ на територията на стопанството, които работят и досега, са на повече от 50 години, амортизирани са и се налага често да бъдат ремонтирани, като най-големият проблем е липсата на резервни части.

Добитата през 2018 г. дървесина в ДПС „Росица“ е 28 079 м³ лежача маса, от които 2500 м³ - с въжена линия. С първото трасе на новата въжена линия се очаква добивът да бъде 1400 м³ дървесина. Подготвено е и ново трасе, което се намира над първото, с очакван добив около 1200 куб. метра. Впоследствие линията ще бъде преместена в друг район на стопанството.

Късометражната въжена линия в Държавното горско стопанство - Габрово, монтирана в м. Тодорчетата, е на австрийската фирма „TST“ Ltd., която за първи път внася такава техника в България. Собственикът ѝ инж. Йохан Трьостел заедно с колегата си инж. Владимир Мартинка извършиха монтажа и обучаваха работниците от бригадата на стопанството.

В тестовите на терен на първото трасе с дължина 230 м се включиха проф. д.н. Сотир Глушков и инж. Димитър Бояджиев от Института за гората и инж. Иваничка Иванова - директор на ДГС - Габрово.

Голяма част от територията на стопанството е в „Натура 2000“, районът, в който започна добивът, е водопадна зона - по пътя към въжената линия екипът ни мина покрай яз. „Христо Смирненски“, който осигурява питейната вода на Габрово.

Въжената линия е изтегляща, с дължина 500 м, какъвто е и максимумът за този вид съоръжения, с възможност за 2.5 т полезен товар.

Късометражната въжена линия на първото трасе в ДГС - Габрово

В края на дългия работен ден - (от дясно наляво): инж. Иван Степанов - директор на ДПС „Росица“ - м. Лъгът, инж. Якоб Висен - собственик на „Wissen“ Ltd., инж. Вожидар Петров - собственик на „Прогрес Техник“ ООД, инж. Костадин Иванов - главен инженер, инж. Богдан Замфир - представител на „Wissen“ Ltd. в Румъния

В първия ден за добив - (от дясно наляво): инж. Йохан Трьостел, Борислав Тодоров - работник, инж. Иваничка Иванова - директор на ДГС - Габрово, Радослав Колев - служител, инж. Димитър Бояджиев от Института за гората и инж. Владимир Мартинка - служител в „TST“ Ltd.

При пристигането ни в обекта австрийските експерти и служителите на фирма „Агротрон-М“ ЕООД довършваха последните настройки на оборудването и дистанционното управление. Въжената линия „TST Junior“ е закупена без трактор на австрийската фирма и е монтирана на трактор с марката „Беларус“. За да стане съвместим с въжената линия, на трактора беше направена реконструкция и допълнителна инсталация.

Между 2 и 3 часа отнемаше на двамата работници от бригадата, които дотогава не бяха работили с въжена линия, да монтират техниката след демонтирането.

„Много по-добре е да се работи с производителна нова техника, късометражната въжена линия е много подходяща за дърводобива в стопанството“, каза инж. Иваничка Иванова и добави: „За старата ни техниката няма производство на резервни части, налага се да бъдат изработвани чрез отливане, а нестандартните ремонти са скъпи“.

Площта на насаждението, в което ще се води дърводобив, е 11.2 ха, с 50-годишен бял бор, от които за 0.70 ха е предвидена санитарна сеч, наклонът на терена е 21 градуса. С въжената линия на ден може да се добиват между 25 и 40 м³ дървесина, очакваният добив е 835 куб. метра.

През 2019 г. по одобрен годишен план за ползване на дървесина ще бъдат добити 28 046 пл. м³, от които 9964 м³ от отгледни, 9535 м³ от възобновителни и 8547 м³ от санитарни сечи.

Жея СТОИЛОВА
Снимки Йордан ДАМЯНОВ

Подземните гъби в България

Ас. г-р Теодор НЕДЕЛИН - Лесотехнически университет

Едни от най-загадъчните обитатели на нашите гори са подземните гъби. С увеличаването на интереса към тях се установи, че всички търговски европейски видове трюфели, с изключение на черния френски трюфел (*Tuber melanosporum*) и някои други търговски подземни трюфелоподобни гъби, растат естествено в България и то в значителни количества. Не бива, естествено, да се изключва вероятността черният френски трюфел да бъде открит у нас, особено като се има предвид непрекъснато променящия се климат, при който се наблюдават динамични флуктуации при ареалите на разпространение на видовете.

За разлика от надземните, или известни още като епигейни гъби, подземните (хипогейни) видове изграждат спорообразуващи структури, наречени трюфели, или трюфелоподобни гъби, които са изцяло или частично заровени под земната повърхност. В процеса на еволюция те са се приспособили към някои особености на средата. Разполагайки се в дълбочина, те се защитават от резките промени в климата и си осигуряват директен достъп до значителен хранителен ресурс и вода от почвата. Подземните видове разчитат преди всичко на пасивно изхвърляне на спорите, които не узряват равномерно. Непрекъснато или периодически плодните тела изпускат силен аромат, който привлича насекоми и други животни, предимно дребни гризачи. Макар и на пръв поглед да изглежда, че разпространението им е доста ограничено в сравнение с надземните, с помощта на птиците подземните видове могат да завземат нови ареали, намиращи се на десетки и дори стотици километри от основните находища.

С малки изключения устройството на хипогейните видове е сравнително просто. При повечето от тях спорообразуващите структури или плодните тела са от затворен тип и са съставени от потвърд външен слой от хифи - перидий, който обикновено също е разделен на няколко подслоя. Глеба се нарича онази част, която описва морфологичните елементи при разрез. Можем да приемем, че термините „плодно тяло“ и „глеба“ се застъпват частично, но първият се използва преди всичко при описанието на вида при общ поглед.

При същинските трюфели глебата е съставена от жилки или вени, които лъкатушат по определен начин - в стерилната част са посветли, а в по-тъмната част са разположени аскусите (генеративните клетки) със спорите. Макроскопското разпознаване се извършва освен по дължината, дебелината, формата и разположението на жилките и по структурата на перидия. При обикновения черен летен трюфел (*Tuber aestivum*) са налични пирамидални израстъци с многоъгълна основа, а при *Tuber rufum* повърхността е напукана и е с много фини издатини.

При много от родовете определянето на вида може да стане само с помощта на микроскопско обследване. Обект на наблюдение най-често са спорите - техният брой в аскус, форма, орнаментация и

размери, и начинът на хифното преплитане на перидия и неговите слоеве.

Ароматът, вкусът и екологията са едни от най-важните белези и много често са от основно значение за разпознаването.

Повечето от хипогейните видове образуват ектомикориза. Това е особен вид симбиоза, при която участват два или повече партньора - гъба и едно или повече растения. Въпреки огромния прогрес при изучаването им в последните десетилетия, все още има някои неясноти относно трофичния статут на най-ценните стопански видове. От проведените молекулярни изследвания при цялостното секвениране на генома на черния френски трюфел са идентифицирани гени, които показват, че той има възможности, макар и ограничени, за сапротрофно и паразитно хранене. Това означава, че плодните тела могат да нарастват и благодарение на органична материя и вероятно определена комбинация от минерали в почвата. От практически наблюдения се знае, че при този вид тревистата растителност в близост изсъхва и се наблюдава т.нар. бръкле (*brûlé*). Можем да направим извода, че ектомикоризата (съответно наличието на растителни партньори) е жизненоважна за появата на вида, но механизмът за образуване на плодни тела не е изяснен напълно. Френският трюфел е вторият най-ценен вид след белия италиански трюфел (*Tuber magnatum*) и при него от десетилетия има добре отработена технология за създаване на плантации. Въпросът е доколко това е научно обосновано или е резултат от практически наблюдения и „имитиране“ на условията на най-благоприятна среда? И ако при този дълго наблюдаван вид фактите не са напълно изяснени, какво да кажем за другите хипогейни видове?

До момента в България е публикувана информация за около 50 вида, но най-вероятно техният брой е над 200. Това се дължи на голямото разнообразие от гори и хабитати, както и наличието на потенциални растителни ектомикоризни партньори, каквито са основните горскодървесни видове у нас.

Хипогейните макромицети принадлежат към три отдела: Zygomycota, Ascomycota и Basidiomycota, като при някои от последния отдел плодните тела са по-сложно устроени. Изучаването им е елемент от познанието за общото биоразнообразие у нас, но наблюдение-

Tuber rufum

Elaphomyces muricatus

Balsamia polysperma

то върху тяхната биология и екология е също от изключително значение, защото функционалната им роля за горските екосистеми все още не е напълно изяснена. Например *Elaphomyces muricatus* (зърнест червено-кафяв еленов трюфел) е вид, срещаш се през цялата година предимно в ксеротермни дъбови гори, доминирани основно от *Quercus cerris* и *Q. frainetto*, както и в хабитати с преобладаващо участие на представители на рода *Fagus*. Плодните тела са разположени сравнително дълбоко (най-често под 20 см от повърхността). Те са много трайни и се наблюдават дори когато поради ред причини други видове липсват. Ектомикоризните коренчета са многобройни и се развиват в непосредствена близост до еленовите трюфели като ги обхващат плътно.

При повечето хипогейни гъби не се наблюдава ясна връзка със сезоните на разпространение. Плодните им тела се запазват за по-дълго време спрямо епигейните видове, защото са заровени частично или изцяло в почвата, където колебанията на основните параметри на климата са по-малки. Немалка част от видовете могат да се наблюдават през цялата година. Когато има предшестваш влажен период или на по-влажни местообитания, подземните гъби могат да се образуват и на земната повърхност. В този случай ектомикоризните коренчета се намират на повърхността и откриването им може да стане и без помощта на обучени кучета, докато при засушаване те се разполагат по-дълбоко.

На целогодишно заблатени места трюфели и други ектомикоризни видове почти не се срещат поради ограничения достъп до кислород и неблагоприятния хранителен баланс.

Съвсем оскъдна е информацията за факторите, влияещи пряко при образуването на плодните тела на подземните видове, но при повечето от тях от основно значение е добре развитата и концентрирана ектомикориза. При нарастването си плодните тела използват и други източници на въглехидрати в почвата например от луковичи и грудки на ефимери и ефимероиди. Ексудатите, фитохормоните и продуктите на метаболизма на растенията - не само на симбиотрофите, играят важна роля. В много изследвания около плодните тела и ектомикоризните коренчета са установени богати микросъобщества от бактерии, които се смятат за под-

помагащи ектомикоризата.

Съставът на почвата и нейната физико-механична структура са много важно условие за появата на хипогейните видове. Повечето видове гъби са доста пластични и умеят да се приспособяват при различни условия. Важен фактор при ектомикоризните гъби е конкуренцията, а тя е по-добре изразена в кисела среда - повечето гъбите я предпочитат, за разлика от бактериите, които се срещат предимно в алкална. Немалко са обаче изключенията от това правило. Екологичните амплитуди при отделните видове са различни - като пример може да се посочи ксилотрофната и лечебна гъба *Ganoderma lucidum* - лакирана гъба, чийто оптимум на развитие е при pH от 5.5 до 6, но хифите, съставляващи вегетативното тяло - мицел, запазват жизненост при pH 2.5-13. При неутрални до слабо алкални почви трюфелите се срещат по-често, което се дължи най-вече на по-малката конкуренция от другите видове, образуващи ектомикориза при тези условия. При определени обстоятелства те могат да се срещат и върху кисели почви. Температурно-влажностният режим на почвата през годината, особено в периода на развитие на ектомикоризните коренчета и растеж на плодните тела, е най-важният фактор, който определя състава и структурата на ектомикоризното съобщество. За образуването на плодни тела при повечето видове трюфели е необходим определен период на засушаване, който трябва да е поне 14 дена. Чрез ДНК анализ и микросателити, които служат за установяване на принадлежността на ектомикоризните коренчета към определени дървесни индивиди, е установено, че ектомикоризните съобщества са доста по-богати, отколкото се е очаквало само по наблюдение на плодни тела. Те са много динамични във времето, тъй като наред със смяната на сходни по екологични особености видове се създават и отпадат екологични ниши. Всичко това зависи най-вече от общото състояние на растителното съобщество в даден момент и неговото развитие. Много от подземните видове са пионерни, а други се развиват в антропогенна среда. Оттам произтича и тяхната изключителна роля за функционирането на екосистемите. В България събирането им все още не е регламентирано от закона, а опазването на находищата е дълг на служителите в горския сектор.

Календар на международните събития в сферата на горите, лова и туризма на открито за май-юни 2019 г.

	Събитие	Дата/Месец	Локация	Кратка информация
1.	Техническа среща на лидерите на Работни пакети по проект „Сътрудничество за усъвършенстване на управленските практики, свързани с въздействието на земеползването върху водния режим в басейна на река Дунав“	9 май	Виена, Австрия	CAMARO-D по транснационална програма „Дунав - 2014-2020“
2.	60-та сесия на Консултативния комитет за устойчива горска индустрия	7 май	Ванкувър, Канада	Комитет от експерти по горите от широк кръг държави, които обхващат всички аспекти на горската индустрия
3.	Шеста годишна конференция за инвестиции в горите	7-9 май	Лондон, Великобритания	Конференцията е предназначена за тези, които искат да получат ясно разбиране за ключовите сегменти от инвестициите и възможностите на горската индустрия
4.	14-та сесия на Форума по горите към ООН	6-10 май	Ню Йорк, САЩ	Ще бъдат разгледани: изпълнение на стратегическия план за горите на ООН 2017-2030; засилване на сътрудничеството, координацията и ангажираността по проблемите на горите в световен мащаб

	Събитие	Дата/Месец	Локация	Кратка информация
5.	Един век национална инвентаризация на горите - минали, настоящи и бъдещи решения	19-23 май	Осло, Норвегия	
6.	IV световен конгрес по агролесовъдство	20-22 май	Монпелие, Франция	
7.	Годишната среща на мрежата от кореспонденти UNECE/FAO FOREST	20-22 май	Осло, Норвегия	Срещата е с обучителна насоченост. Ще бъдат представени най-добрите практическите примери за комуникацията в горите
8.	22-ия Европейски форум „Градски урбанизирани екосистеми - пълни с енергия“	22-25 май	Кьолн, Германия	Ще се акцентира върху: ландшафтни лаборатории; урбанизирани горски екосистеми - спортни и фитнес дейности, здраве и стопанисване на градските урбанизирани екосистеми, опазване на природата в градските и крайградските райони
9.	Регионален семинар за Азия на Глобалната мрежа за проследяване на дървен материал	22-24 май	Пекин, Китай	
10.	LIGNA 2019	27-31 май	Хановер, Германия	Водещо световно изложение за горската и дървообработващата промишленост, провеждано на всеки две години
11.	Заклучителна конференция по проект „Сътрудничество за усъвършенстване на управленските практики, свързани с въздействието на земеползването върху водния режим в басейна на река Дунав“	3-4 юни	Виена, Австрия	CAMARO-D по транснационална програма „Дунав - 2014-2020“
12.	Заклучителна среща PLURIFOR	4-5 юни	Бордо, Франция	Официално финализиране на тригодишен проект за транснационално управление на природните бедствия в горските територии в Югоизточна Европа
13.	Трета годишна среща на проекта GenTree	5-7 юни	Солун, Гърция	Проектът предоставя на европейския горски сектор по-добри познания, методи и инструменти за оптимизиране на управлението и устойчивото използване на горските генетични ресурси в Европа в контекста на изменението на климата и непрекъснато нарастващите изисквания за горските продукти и услуги
14.	Световен ден за борба с опустиняването	17 юни		Провежда се всяка година, за да се повиши обществената осведоменост за международните усилия в борбата с опустиняването
15.	28-а сесия ФАО - Комисия по горите в Азиатско-Тихоокеанския регион	17-21 юни	Инчон, Република Корея	
16.	Международно лятно училище 2019 „Опазване на горските ресурси: Оценка на риска и управление с иновативни инструменти“	24-28 юни	Уатърфорд, Ирландия	Фокусът ще бъде върху инструментите за опазване на горските ресурси от различни природни бедствия. Курсът включва лекции, теренни обучения, демонстрации и практическо използване на различни инструменти
17.	Международен ден за опазване на тропическите гори	26 юни		Отбелязва се от 1999 г. по инициатива на Програмата на ООН за опазване на околната среда, Световния фонд за дивата природа и ЮНЕСКО с цел насърчаване на устойчивото и хармоничното взаимодействие на хората с околната среда и по-доброто управление на горите

Нови банцизи, заръбващи циркуляри и четиристранно рендосващи машини от **Wood-Mizer** на LIGNA 2019

- На LIGNA 2019 Wood-Mizer ще покаже нова гама рендосващи/фрезоващи машини и нови банцизи както за високопроизводителните предприятия, така и за стартиращите

На щанда на Wood-Mizer на LIGNA с почти 700 м² открито пространство ще бъде изложено следното дървообработващо оборудване:

- За голям обем на производство - отделни машини от линията TITAN като например широколентовият банциг WB2000 (сн. 1) и оптимизиращият заръбвач/многолистов циркуляр с механизъм за сканиране и висока производителност EG 800 TITAN (сн. 2).
- Нова линия от четиристранно рендосващи/фрезоващи машини, произведени в Швеция от Wood-Mizer. Тези машини позволяват на малките и средните предприятия да започнат да произвеждат завършени продукти от дървесина с минимални инвестиции в оборудване.
- Професионалните банцизи LT 15WIDE (сн. 3) и LT 70WIDE с по-широки ленти от 50 мм. Тези банцизи дават възможност за разбичване на трупи с голям диаметър и производство на широки дъски.
- Част от площта на щанда ще бъде посветена на Wood-Mizer TOOLS - различни тесни и широки ленти, циркулярни триони, ножове и други инструменти за рязане на дърво. Устройствата за заточване на банцигови ленти също ще бъдат показани. Заповядайте на щанда на Wood-Mizer на LIGNA PLUS в Ханوفر, 27-31 май. Нашият оранжев щанд FG K44 е разположен на открито между зала 25 и зала 27. Екипът на „Екотехпродукт“ съ-

що планира да посети изложението и с радост ще ви съдейства за организация на вашето посещение. Свържете се с нас. С нетърпение очакваме да се срещнем на LIGNA MESSE!

Екотехпродукт ООД

София 1186

ул. „Стар Лозенски път“ 38

office@ecotechproduct.com

тел./факс: 02/979 17 10

тел: 0899 133 117

www.wood-mizer.bg

Нови книги

Нонка Кръстева. Фолклорният образ на българската гора. Издателство „Дворец на културата“, Перник, 2018 г., 117 стр.

Природата, и като част от нея гората, и фолклорът са уникални феномени, които будят гордост в българския народ. Във фолклора гората присъства трайно, осезаемо и непреходно. Изследването на Нонка Кръстева проследява ролята, мястото и значението на фолклорния

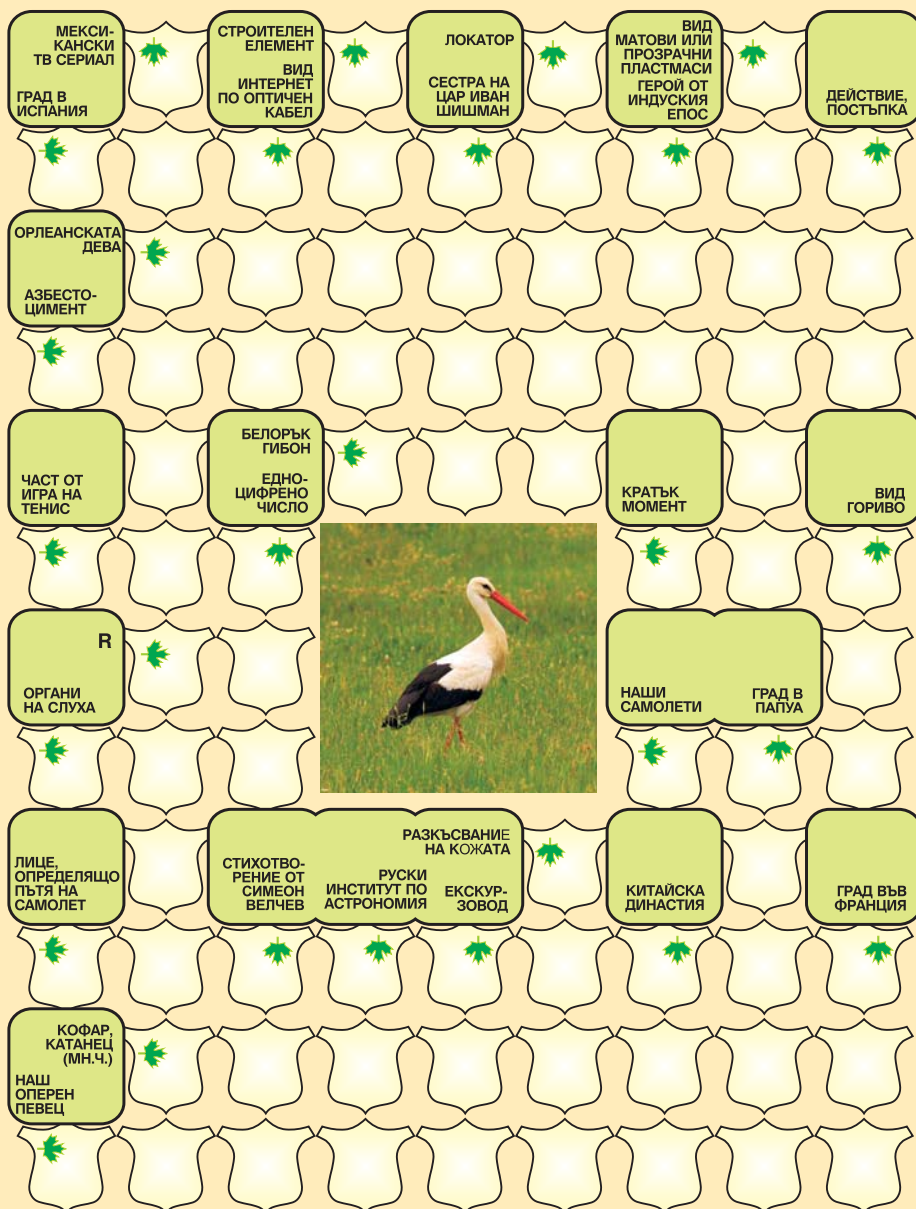
народно творчество. Книгата е плод на дългогодишен процес на събиране, разглеждане и анализиране на материалите по тази тема.

Изданието съдържа пет основни части, в които е проследен образът на гората - в словесния и песенния фолклор, в авторовото творчество, мястото ѝ в обредността на българина и е направен опит за семиотиката (наука за знаковите системи в природата и обществото) на фолклорния ѝ образ.

Нонка Кръстева е автор на книгата „Горо, горо, майко мила“ (2004 г.) и редица други издания от областта на фолклористиката и краеведчеството, както и на сборници с поезия.

СЪОБЩЕНИЕ

На 19 и 20 юни 2019 г. в УОГС „Петрохан“ - с. Бързия, ще се проведе Националното състезание „Най-добър секач“.

РЕЧНИК: АВОРО, РИТА, РИВ.

СТЕФАН КРЪСТЕВ

ОТГОВОРИ НА КРЪСТОСЛОВИЦАТА ОТ БРОЙ 3/2019:

ВОДОНАПРАВНО: Боримиров. Лимонада. Каламитет. Нат. Бар. Виц. Иа. Иск. Чар. Бикоборец. „На нивата“. Каратаван.

ОТВЕСНО: „Голата истина“. Рил. Рак. „Кар“. Лиман. Нона. Мома. Бит. Ринит. Сова. Рат. Рав. Модели. Арета. Ват. Цар. ЦАН.

Саморасляци

Старият горски бай Нено Балканджията чете листовката на лекарството си и съставките му в аптеката:

- „Фе-нил-амин“, „Ал-кил-амин“...
- Какво не ти харесва, дядо? - пита го аптекарят.
- Това, че всички свършват на „Амин“...

Разговор в кръчмата:

- Бай Нено, коя болест е по-добра - алцхаймер или паркинсон?
- Алцхаймер - по-добре да забравиш да си платиш бирата, отколкото да я разлееш....

Бай Нено към внучето си, което играе на плейстейшън:

- Вашето поколение е прекалено зависимо от електрониката!
- Аха..., а кой има пейсмейкър?

Бай Нено се жалва пред приятел:

- Не знам вече какво да правя с тая справка от администрацията! Вече пет пъти чакам на опашка. И днес дойде моят ред, а жената зад гишето ми вика: „Аз все Ви казвам „Елате утре!“ , а Вие все ми идвате днес!“

Бай Нено отива в банката да преведе пари по сметката на дъщеря си, която е студентка. Банковата служителка го пита какъв да бъде обяснителният текст: „Захранване на сметка“ ли да бъде? Бай Нено отговаря: Да, пишетете захранване и запийване.

Качва се Неновица в маршрутката и докато си рови в чантата за парите, нещо пада на пода. Шофьорът се пошегувал:

- Каквото падне - за мен е!
Неновица му отговаря:
- Ти гледай къде караш, че сега ако падна - цялата съм твоя!

Бай Нено философства пред приятели в кръчмата:

- Ех, живот, живот! Знаете ли, че... Най-много се иска първо дете, втора жена и трета ракия!

WWW.KLIMATET.COM

0898/ 61 45 81

Самуиловата крепост - хилядолетният свидетел

Подминавайки няколко подгорски села, сгушени в хълбока на Беласица, и оставяйки зад гърба си границата с Македония, покрай прастарите чинари, застинали като причудлива арт инсталация по десния бряг на р. Струмешница, след няколко упътващи приказки на продавача на входните билети, придружени от 3-4 котки, пресичаме железния мост. И мълкваме. Пред нас се открива бронзовата статуя на цар Самуил, чийто автор е проф. Борис Гондов. Масивната фигура на владетеля е самата болка - коленете са превити, взорът в отчаяние, а може би и в проклятие, е обърнат нагоре. Релефите на ослепените му войници безмълвно обкръжават безутешния си цар.

Тишината обгръща хълма Куфалница с мъшявали каменни останки от последната българска твърдина - Самуиловата крепост. В тягостната природна тихост обаче най-добре можеш да доловиш звуците на Беласишката битка - наистина гигантско противопоставяне на византийското нашествие, бойните възгласи и... плачът на 14 хиляди мъже.

Чели сте историята - в края на X и началото на XI в., когато българската държава, начело с цар Самуил, води война с Византия, на това място е изградена Ключката отбранителна система. Стратегическо място в нея заема крепостта, която днес наричаме Самуилова. През 1014 г. войска, начело с царя, отбранява Ключката клисура от византийското настъпление, но след тежка обсада крепостта пада. Византийският император Василий II е победител в битката. Броя на убитите не знаем, но пленените са хиляди - летописът ги закръгля до 14 000. Императорът ще поема към Солун, та изпраща армия, начело с Теофилакий Вотаниат, да разчисти пътя. В прохода между Беласица и Благуш Самуиловият син Гаврил-Радомир разбива византийците, а Вотаниат е убит.

Тази българска победа обаче ражда една нечувана трагедия, толкова смразяваща, че няма как да бъде забравена. Разярен от непреклонността на българите, Василий II потъпква правилото, според което военнопленниците трябва да бъдат освободени след края на войната. 14-те хиляди пленени са подложени на ослепяване, като по някаква жестока „аритметика“ на всеки 100 страдалци е оставен един полустрадалец - с едно око, който да води другарите си обратно към дома. Името на стратега на тази жестокост е записано в историята и по друг начин - „Българоубиец“.

1000 и нещо години след битката от 1014 г. групичката смълчани и скупчени на наблюдателната площадка на комплекса Самуиловата крепост посетители потреперваме пред далечната картина на събитието, която всеки си е „нарисувал“ в своето разпалено въображение. Разположението на крепостта дава възможност да наблюдаваме 360-градусовата панорама - красивата Беласица с вр. Тумба, Огражден, селцата, потънали днес в тъмна мараня, като само загадъчното с. Ключ е огряно от два ярки коси лъча светлина. Самуиловата крепост най-накрая ни пуска от своята магия-памет. Душите на погиналите, душите на ослепените, възплътени в безброй изключително красиви котки (и ако щете, вярвайте - някои и еднооки) ни съпровождат надолу. Били са хубавци тия воители на Самуил... Националният парк-музей „Самуилова крепост“ включва археологическия обект на самата крепост с 13 малки и една голяма землянка - жилищата на бранителите на крепостта, и руините на наблюдателната кула. Комплексът, запазил средновековната ни история, е открит през 1982 г., през 2014 г. по европейски проект музейната експозиция е модернизирана.

Светлана БЪНЗАРОВА

ВЗИСКАТЕЛНИ УСЛОВИЯ

НАДЕЖДЕН ПАРТНЬОР

Моторните коси HUSQVARNA® са проектирани с акцент върху комфорта на оператора и високата производителност на рязане, за да бъдат идеалното решение за продължителна работа и тежки условия на труд. Всички моторни коси/ храсторези са в комплект с шпула с корда и диск за косене, осигурявайки извършването на различни видове косене, а приспособленията към тях гарантират удобството дори и след продължителна работа.

Моторна коса 545FR

- Двигател X-Torq®
- Smart Start
- Low Vib
- Ергономичен самар Balance X™
- Разход на гориво 450 g/kWh
- Обем на цилиндъра 45.7 cm³
- Тегло (без режещи инструменти) 8.7 kg
- Мощност 2.1 kW

 Husqvarna®

АГРОЛАНД-БЪЛГАРИЯ АД, София 1700, ул. „8-ми декември“ 13, тел.: 024 666 910
e-mail: info@agroland.eu
www.husqvarna.bg